

Türkiye hedefleri partisi tüzüğü**Birinci bölüm 1**

Kuruluş , amaç ve ilkeler ...12.....

Kuruluş12.....

Temel değer ve ilkeler12

İkinci bölüm parti 16

Parti üyeliği16.....

Partiye üye olmanın şartları ...17.....

Üyeliğe kabul ve kayıt17.....

Genel merkezce üyeliğe kabul ...20.....

Yeniden üyeliğe kabul20.....

Üye kayıt işlemleri20.....

Üye kayıtların iptali ve yenilemesi21.....

Parti üyeliği sağladığı haklar21.....

Parti üyelerin görev ve sorumlulukları22.....

Parti üyeliğinin sona ermesi ve kayıt silmek23

Üçüncü bölüm 26

parti teşkilat yapısı	27
Teşkilat birimleri	29.....
Yan kuruluşlar	29
Yardımcı kurul ve komisyonlar	29...
Yurtdışı temsilcilikleri	32.....
Müşterek hüküm	32.....

Dördüncü bölüm 34

İlçe ve il teşkilatı	34
Belde	34.....
İlçe başkanı	35.....
İlçe yönetim kurulu.....	37.....
İlçe yönetim kurulu görevleri	38
İlçe kongresi	40
İlçe kongresinde il kongreleri seçilecek delege sayısı	40.....
İl başkanı 44	

.....	
İl başkan yardımcısı , il sekreteri ve Muhasebenin görevleri....	46

İl yönetim kurulu 47

.....
İl yönetim kurulunun görevleri 48

.....
İl disiplin kurulu 50

.....
İl kongresi50

İl kongresinde büyük kongre için seçilecek delege
sayısı 50

Beşinci bölüm 55

İl ve ilçeler için müşterek hükümler 55

.....
Yapılmayacak işler

56.....

Yönetim kurulu toplantıları 57

Kurucu yönetim kurululları58

Kurulların boşaltılması.....59

İşten el çektirme ve geçici yönetim kurulunun teşkili
...60

Birden fazla görev yasağı ...64.....

Kongre dönemi ve delegeler65

Kongre gündemi66

Davet yoklama ve kongrenin açılması ...66.....

Kongre , başkanlık divanı' nin teşkili ve
görevleri67

Kongrelerin görev ve yetkileri 69
Kongrelerde seçimlerin yapılması ve tutanaklar 70
Şikayet ve itirazlar76
Kongresinin yapmayan kademeler 77

Altıncı bölüm 78
Genel başkan 79
Genel merkez teşkilatı 79
Genel başkanın görev, yetki ve sorumlulukları79
Genel Başkan yardımcıları 80
Genel sekreter 84
Genel sekreter yardımcıları 85
başkanlık divanının teşkili ve çalışma esasları 86
Başkanlık divanının görev ve yetkileri 87

Merkez yönetim kurulunun teşkili, süresi ve çalışma usulü 89
Merkez yönetim kurulunun görev ve yetkileri 91
Danışma kurulu 94
Genişletilmiş yüksek istişare meclisi 95
Genel başkan başdanışman ve danışmanlığı 96
Parti müfettişliği 96
Siyasi etik kurulu 97
Çalışma grupları 98
Büyük kongre 98
Büyük kongrenin görev ve yetkileri 100

Büyük kongrenin açılışı	103
Kongre divanı ve görevleri	104
Açılış konuşması ve raporların okunması	105
Komisyonların teşkili	105
Kongre görüşmeleri	107
Seçim hazırlıkları ve adaylık	107
Oyların kullanılması	113
Kongre tutanakları	115
Mal bildirimi	116

Yedinci bölüm 117

Disiplin kurulları	118
Merkez disiplin kurulu	121
Müşterek disiplin kurulu	122
İl disiplin kurulu	123
Disiplin cezaları	123
Disiplin cezalarını gerektiren haller	125
Disiplin takibatı yapma yetkisi	131
İtiraz usulü	134
Disiplin kuruluna tedbirli olarak sevk	135

Sekizinci bölüm 137

Türkiye büyük millet meclisi parti grubu 138

Türkiye büyük millet meclis parti grubu 138

Grup başkanın , başkan vekilleri ve grup yönetim kurulu 138

Türkiye büyük millet meclisi grup disiplin kurulu 140

Grup üyelerinin uyması gereken kurallar 141

Grupta gizli oylama 142

Grup yürütme ilişkileri 142

Dokuzuncu bölüm 145

Seçimlere katılma ve parti adaylarının tespiti 145

Seçimlere katılma 146

Aday tespiti 146

Merkez adaylığı 146

Merkez yoklama 147

Teşkilat yoklaması 148

Ön seçim 149

Adaylığa müracaat ve izin 149

Adaylığa kabul edilmeyecek olanlar 151

Mahalli seçimler 151

Seçim işleri yönetmeliği 156

Onuncu bölüm 159

Parti ve yürütme ilişkileri 159

Cumhurbaşkanı adayı 160

Kabinede görev alacak merkez yönetim kurulu160
üyeleri

Kabinenin tespiti 160

Onbirinci bölüm 161

Kayıtlar , defterler ve mali hükümler 161

Kayıt ve defterler 161

Mali hükümler 163

Milletvekili aidati 166

Satış bedelleri 166

Bağışlar 167

Gayrimenkul alımı 168

Ticaret faaliyeti , kredi ve borç alma yasağı 168

Kredi ve borç verme yasağı 168

Gelir makbuzları 168

Giderlerin yapılmasında usulü 169

Mali sorumluluk 171

Bütçe ve kesin hesap 172

Onikinci bölüm tüzük ve ek hükümler 175

Partinin feshi 175

Yönetmelik ve genelge 175

Tüzüğün değiştirilmesi 175

Görevlerin ilgili mercilere bildirimi 176

Uygulanacak diğer hükümler 176

Oluşturulacak merkezlere 179

Kuruluş

Madde 1- Türkiye hedefleri partisi , Türkiye cumhuriyeti anayasası ,siyasi partiler kanunu , seçim kanunu ile ilgili diğer mevzuata göre faaliyet göstermek üzere kurulmuş bir siyasi partidir . Türkiye hedefleri partisinin genel merkezi Ankara ‘dadır .kısaltılmış adı “ thp”özel işareti ise “ mavi zemin üzerine işlenmiş beyaz renkli üzümdür .”

Amaç

Madde 2- Türkiye hedefleri partisinin temel amacı; Türkiye devletinin ve Anadolu'da yaşayan bütün halkların refah ve mutluluğu için siyasi mücadele sürdürmektir. Bunuda meşruiyet kaynağı olarak insan hakları , ilkeli ve dürüst siyasetten almaktadır.toplumsal huzuru ve barış hakim kılmak amacı ile yüce Anadolu medeniyetlerin milli ve manevi değerleri koruyup ve yüceltmek için kurulmuştur.

Temel değerler ve ilkeler

Madde 3- Türkiye hedefleri partisi , Anadolu’da yaşayan bütün halkların ; ekonomik , sosyal,siyasi,askeri , bilimsel ve teknolojik alanda küresel ölçekte belirleyici bir güç olarak , milletler

camiasının en ileri safında yer almasını hedeflemektedir.

Türkiye hedefleri partisi ; gönül seferberliği ile milletimizin tarihi , kültürel birikimlerinden , milli manevi değerlerinden , bilimsel gelişmelerden alacağı ilhamla demokratik düzen içerisinde aşağıdaki ilkeleri çerçevesinde “ rol model ülke Türkiye “ hedefinin gerçekleştirme azim ve kararlılığındadır.

Türkiye hedefleri partisi gücünü mukaddes değerlerden, inançlardan ve Anadolu kardeşliğinden alır ...Anadolunun manevi değerlerini manzumesini tamamının benimseyerek siyaset yapan Türkiye hedefleri partisi toplumsal merkezin siyasi temsilcisidir.

A)meşruiyet kaynağı

Türkiye hedefleri partisi ; meşruiyet kaynağı olarak her türlü siyasi faaliyetini , hukuk kuralları çerçevesinde , dürüstlüğe , ahlak kurallarına ve milletimizin ortak değerlerine uygun yürütmeyi esas alır .

B) insan haklarına saygı

Türkiye hedefleri partisi ; her insanın insan olması kaynaklanan , şahsi haklara ve bağlı dokunulamaz ,

devredilemez ve vazgeçilemez niteliğinde sahip temel hak ve hürriyetler bulunduğuna , bu hakların ve bunları diğer insanların diğer insanlar ile eşit ölçüde kullanma hakkın yetki ve özgürlüğün kutsallığına ,bunları her türlü istismardan korumanın , teminat altına almanın ve bunları işlevsellik kazandırmanın yolları arar .insanlık dışı davranış olarak nitelendirdiğini zulüm ve işkenceyi suç olarak kabul eder .

C) milli birlik ve bütünlük

Tarihi , kültür ve inanç temelinde derinliği olmayan yapay farklılıkların ayrıştırılması yerine Anadolu kardeşliği duygusu ile bütünleştirici ve yapıcı hedefler temelinde bir anlayışla , ekonomik ve sosyal birikimlerimizin ortak hedef için seferber edilmesinin milli birlik ve bütünlüğümüzün teminatı saymaktayız.

Partimiz , cumhuriyet ve demokrasiyle millet ve Anadolu kardeşliğinin ortak değerlerini , milli birlik ve bütünlüğümüz ,siyasi , sosyal ve kültürel temeli Olarak görmekte , Türkiye için cumhuriyet ve demokrasiyi elzem olan ve birbirinin tamamlayan iki ayrılmaz değer olarak kabul edilmektedir.

D) demokrasi ve hukukun üstünlüğü

Türkiye hedefleri partisi , hukukun üstünlüğünü esas alan ,çok partili , demokratik rejim içinde siyasi

faaliyetlerin yürütülmesi gereğine , demokrasilerde egemenliğin yegâne sahibin millet olduğuna , siyasi iktidarların ve parlamentonun meşruiyetinin milli iradeye dayandığına inanır .

E) sosyal adalet ve Anadolu kardeşliği
Birey , aile ve toplum çıkarlarını ve haklarını birlikte gözetmek ve korumak , refahı yaygınlaştırmak , sosyal devlet anlayışımızın bir gereğidir.merhametli ve hakkaniyetli sosyoekonomik düzenin kurulması sosyal devlet anlayışının esası oluşturmaktadır.

Anadolu kardeşliği ; Anadolu ‘da binlerce yıllık kadim tarihi süreç içerisinde yaşamış bütün halkların ve toplumların hakların savunulması için kardeşçe bir arada yaşama arzusu ile doğmuştur.Anadolu kardeşliği ;gelir adaletinin sağlanması, milli duyguların devamlılığını, güzel insanın değerleri temel alan bir yaklaşım içerisinde bunlarında toplumsal dayanışma yolu ile sağlar .

İkinci bölüm parti üyeliği

Parti Üyeliği

Üye olmanın şartları

Madde 4- Türkiye hedefleri partisine ;

a . Tüzükte yer alan temel amaç , hedef, değer ve ilkeleri benimseyen ,

b. Üye giriş beyannamesini imzalayarak partinin tüzük ve programının kabul ettiğinin belgelemiş ,

c.medeni ve siyasi hakları kullanma ehliyetine sahip ve 18 yaşının doldurmuş ,

d.bir başka partiye üye olmayan ve bu tüzükte belirtilen üyelik aidatını ödemeyi taahhüt eden

, her Türkiye cumhuriyeti vatandaşı üye olabilir .

Siyasi partiler kanunu ve diğer kanunlarda siyasi partilere üye olamayacağı ve üye

kaydedilemeyeceği belirtilenler Türkiye hedefleri partisine üye olamaz ve üye kaydededilemezler .

Üyeliğe kabul ve kayıt

Türkiye hedefleri partisine üye olmak isteyen kişi, en az iki parti üyesinin olumlu görüşünün yer aldığı

üye giriş beyyannamesini , kanuni ikematgâhının bulunduğu ilçe yönetim kurulundan alındığı belgesi karşılığında teslim eder.

elektronik posta aracılığıyla düzenlenen giriş beyannamesi ile üyelik müracaatı yapılması durumunda , bu müracaat beyannameye eklenmesi gereken belgelerin ibrazını müteakip değerlendirmeye alınır .

İlçe yönetim tim kurulu , isteklinin partiye alınmasında tüzük hükümlerine göre mani bir hal bulunup bulunmadığını inceleyerek 15 gün içinde kararını verir. başvurunun kabulüne karar verilmesi halinde ,karar tarih ve sırasına göre üye kayıt defterine kaydederek ,durum üye numarası ile birlikte ilgiliye 10 gün içinde ilgili kişiye yazılı olarak bildirilir.ilçe yönetim kurulu üyeliğe kabul edilmeme bildiriminde gerekçe belirtmek mecburiyetinde değildir .üyelik müracaatı kabul görmeyen kişi istersen kararın kendisine tebliğinden itibaren 5 gün içinde il yönetim kuruluna itirazda bulunabilir .15 gün içinde karara bağlanmamış adayın üyelik talebi reddedilmiş sayılır .üye olma başvuruları hakkında 15 gün içinde karar alınmaması nedeniyle üyelik talebi reddedilmiş sayılanlar , 5 gün içerisinde il yönetim kuruluna itirazda bulunabilirler . il yönetim kurulu itirazlari inceleyerek 15 gün içinde karara

bağlar . bu karar kesindir . üyelik kaydı sadece ikamet edilen ilçe teşkilatına yaptırılabilir . üyenin kanunî ikametgahı değişmedikçe bir başka ilçeye üyelik kaydının naklini isteyemez . sürekli yurt dışında bulunan türk vatandaşları üyelik başvurusunu ,varsa bulundukları ülkedeki parti temsilciliğine veya türkiye'nin resmi ikamet adresini gösterir belge ile bu adresin bağlı olduğu ilçe başkanlığına gönderilmek üzere teşkilat işlerinden sorumlu genel başkan yardımcılığına yapar .ancak bu kişiler müracaatlarına ,ayrıca yurt dışında sürekli oturduğu ve çalıştığı yerlerin adresleri ile varsa türkiyede geldiğinde ikamet ettiği konutun açık adresini ve elektronik posta adresleri ile telefon numaralarını müracaata ekli bir yazı ile beyan eder.ilçe başkanlığı kendisine bu yolla gelen müracaatlara ilişkin kararlarının yukarıdaki usul ve esaslara göre alır . üyeliğe kabul edilmeme kararının verilmesi halinde tebligat ilgilinin başvurusundaki türkiyedeki adrese tebliğ olunmuş sayılır .

genel merkez üyeliğe kabul

madde 6- türkiyenin hedefleri partisine girmek isteyen türkiye büyük millet meclisi üyeleri ve büyükşehir belediye başkanlarının parti üyeliğine kabullerinde başkanlık divanı yetkilidir .ayrıca başkanlık divanı , partiye üye kaydedilmesinde yarar gördüğü kişileri de üye kaydedebilir .bu şekilde kabul edilenlerin üye giriş beyannameleri en geç bir ay içinde ikametgahlarının bulunduğu ilçe teşkilatlarına gönderilir .

yeniden üyeliğe kabul

madde 7- türkiyenin hedefleri partisi üyeliğinden herhangi bir başka sebeple ayrılmış olan yeniden partiye üyeliğine kabulü ilçe yönetim kurulunun teklifi ve il yönetim kurulunun kararı ile yapılır . il yönetim kurulu kararı kesindir .parti üyeliğinden ayrılmış olan merkez yönetim kurulu , başkanlık divanı ve merkez disiplin kurulu üyeleri ile büyükşehir belediye başkanları ve türkiye büyük millet meclisi üyelerinin tekrar partiye kabullerinde merkez yönetim kurulu yetkilidir .

üye kayıt işlemleri

madde 8-parti üyeliğine kabul edilenlerin adı ve soyadı , vatandaşlık numarası ,doğum yeri ve tarihi , öğrenim durumu , mesleği veya sanatı , ikametgah ve iletişim bilgilerini , köy ve mahalle esasına göre düzenlenmiş üye kayıt defterine kaydedilir .

üye giriş beyannamelerinin düzenlenmesi ve saklaması,üye kayıt defterinin tutulması ,üye bildirim formlarının genel merkez ve cumhuriyet başsavcılığına gönderilmesi gibi kayıt ve kabul ile üyeliğin sona ermesine ilişkin usul esaslar ayrıca hazırlanacak bir yönetmenlikle düzenlenir .

üye kayıtlarının iptali ve yenilenmesi

madde 9- merkez yönetim kurulu , eşitlik ilkesine ve demokrasiye esaslarına uygun şekilde gerek gördüğü hallerde ve yerlerde üye kayıtlarının iptaline ve yeniden yazımına karar verebilir .

parti üyeliğın sağladığı haklar

madde 10- parti üyeleri ,

a- her türlü parti faaliyetine katılma , düşünce ve dileklerini bildirme ,

b- üye kayıt tarihinden itibaren 3 ay geçmiş olması şartıyla , kongrede delegeliği ile yönetim ve disiplin kurulu başkan ve üyeliği dahil her türlü görev için seçme, seçilme ve seçildiği takdirde görev alma ,

c- genel ve mahalli seçimlerde aday yoklamasına katılma ,seçildikleri takdirde parti listelerine girme ,

d- parti program ve tüzüğünün uygulanması ile ilgili görüşlerini kademe esasına riayetle parti teşkilatına ve görevlilerine yazılı ve sözlü olarak duyurmaya haklarına sahiptirler .

partili üyelerin görev ve sorumlulukları

madde 11- parti içinde karşılıklı sevgi , saygı ve ahlak kurallarına uygun olarak partinin dayandığı fikir ve iadelleri paylaşmayı , parti tüzük ve programındaki ilke ve esaslara göre birlik beraberlik içinde çalışmayı ,

b- partinin yetkili kurullarınca alınacak kararları uymayı ,verilecek görevleri kabul etmeyi ,parti faaliyetlerinde kademe esasına ve disiplin hükümlerine riayet etmeyi ,

c-partinin amacını , ilklerini , politikalarını ve görüşlerini benimsemeyi ve yaymayı ,

d- seçimlerde parti adaylarına oy vermeyi ve onların kazanması için güçleri nispetinde çalışmayı ,

e- parti içinde ve dışında partinin amaç , ilke ve politikalarına aykırı fiiler ile huzuru ,birlik beraberliği zedeleyecek ifade ,tavır ve davranışlardan kaçınmayı ,beyan ve açıkça kabul etmiş sayılırlar .

parti üyeliğinin sona ermesi ve kayıt silme

madde 12- parti üyeliği ,

a- istifa ,

b- ölüm ,

c-başka bir partiye üyelik başvurusunda bulunma veya üye olma mahalli idare ya da milletvekilliği

seçimlerinde bir başka partiye adaylık başvurusunda bulunma veya aday olma ile ,

d- siyasi partiler kanunun ve bu tüzük uyarınca mercilerin verecekleri karar üzerine kayıt silinmesi ,

e- tüzükte belirtilen üye olma şartlarının kaybedilmesi ,hallerinde sona erer .

partiye üye kaydedilenlerden üye olmasına engel bir halinin bulunduğu veya üyelik vasfını kaybettiği sonradan anlaşılanların üyelikleri kendiliğinden sona erer ve üyelik kayıtları silinir .

ilçe yönetim kurulu üyelikten ayrılmayı gerektiren kanuni mecburiyet halleri saklı kalmak kaydıyla partiden ayrıldığını bağlı bulunduğu ilçe başkanlığına şahsen , yazılı olarak , faks veya elektronik posta ve benzeri yöntemler ile bildiren veya başka bir partiye kaydolduğu anlaşılan üyenin kaydının alacağı karar ile siler .

bu maddenin- c -bendinde belirtilen sebeblerle kaydının silinmesine karar verilen üyeye , bu karar 5 gün içerisinde tebliğ edilir . ilgilinin tebliğden itibaren 5 gün içerisinde il yönetim kuruluna itiraz hakkı vardır . il yönetim kurulu 15 gün içerisinde kararını verir ve ilgiliye tebliğ eder. bu karar kesindir. partiye üye kaydedilen kişinin , üye olmasına engel bir halinin veya üyelik vasıflarının kaydettiğine dair bilgi edilmesi halinde ilçe yönetim kurulu bu bilgiyle edindiği günden itibaren 10 gün içinde araştırmasını yapar , ilgiliyi dinler ve hazırladığı dosyayı kendi kanaati ile birlikte il yönetim kuruluna gönderir . il yönetim kurulunun 10 gün içinde vereceği karar kesindir .

kaydı silinen üyenin istifası ile ilgili işleme esas belgeleri özel bir dosyada saklanır .üye kayıt defteri ve giriş beyyannamesine silme durumu şerh edilir .

Üçüncü bölüm
parti teşkilat yapısı

Teşkilat birimleri

Madde 13- parti ; ana teşkilat birimleri ile yan kuruluşlar ve yurtdışı dışı temsilciliklerinden meydana Gelir.

1- ana birimler

A . İlçe ve il teşkilati

1.ilçe teşkilati

a.ilçe kongresi

b. İlçe başkanı

c. İlçe yönetim kurulu

d. Belde teşkilatı

2 . İl teşkilati

1. İl kongresi

2. İl başkanı

3. İl yönetim kurulu
4. İl disiplin kurulu

B . Genel merkez teşkilatı

- 1- büyük kongre
- 2- genel başkan
- 3-başkanlık divanı
- 4- merkez yönetim kurulu
- 5- merkez yönetim kurulu
- 6- danışma kurulu
- 7- yardımcı kurul Ve komisyonlar

C. PARTİ GRUBU

1. TBMM grubu
2. İl genel meclis grubu
3. Belediye meclis grubu

2- yan kuruluşlar

A- kadın kolları

B . Gençlik kolları

C. Yurtdışı temsilcilikler

Teşkilat birim merkezleri

Madde 14- parti genel merkezi teşkilatı ankara il merkezinde

İl ve ilçe teşkilatları ilgili il ve ilçe merkezlerinde , belde teşkilatları

İse il ve ilçe merkezleri hariç olmak üzere belediye teşkilatı olan yerlerde Kurulur .

Yan kuruluşlar

Madde 15- kadın kolları ve gençlik kolları , merkez yönetim kurulu kararı ile ; merkezi Ankara'da olmak üzere il , ilçe ve beldelerde kurulabilir .kadın ve gençlik kollarının teşkilatlanması ile teşkilat kademelerinde yer alacak organların görev yetki ve sorumlulukları ve çalışmalarına ilişkin usul ve esaslar çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir .

Yardımcı kurul ve komisyonlar

Madde 16 - parti tüzük programı 'da yer alan amaç , ilkeler , hedefler ve politikalar geliştirmek yaymak ve tanıtmak , propaganda usul ve esaslarını belirlemek , dünya ve Türkiye meseleleri ile ilgili araştırma ve değerlendirme yapmak, parti üyelerinin eğitimini temin etmek ve Türkiye'nin meselelerine çözüm üretecek kadrolar yetiştirmek üzere yetkili organlar oluşturmaktadır.bu organlar genel merkezde ; Araştırma, Strateji Geliştirme ve Değerlendirme Merkezi (ARGE) Genel Başkan kararıyla Genel Merkezde “Genel Başkan Başkanlık Danışmanlığı ve Danışmanlığı”, “Parti Müfettişliği”, “Siyasi Etik Kurulu” ve “Çalışma Grupları” da oluşturulabilir. Bunlar Genel Başkan veya görevlendireceği bir divan üyesine bağlı faaliyet yürütürler. Ayrıca il ve ilçe teşkilatlarında çeşitli konularda araştırma, inceleme ve değerlendirme yapmak üzere Başkanlık Divanı kararı ile çalışma grupları ve danışma kurulları kurulabilir. Bunların dışında da, Genel Merkez ve diğer teşkilât birimlerinde partinin amacına uygun olarak gerekli görülmesi halinde araştırma ve danışma

amaçlı ihtiyari kurullar Genel Başkan kararı ile oluşturulabilir.

Kurulacak birimlerin teşkili, çalışma şekli, görev, yetki ve sorumlulukları ile üyelerinin sayısı düzenlenecek yönetmeliklerle belirlenir.

Yurt Dışı Temsilcilikler

Madde 17- Yurt dışı temsilcilikler, ilgili ülke mevzuatı da dikka-

te alınarak Genel Başkan'ın teklifi ve Merkez Yönetim Kurulunun

kararı ile Tüzüğe ek listede belirtilen yerlerde kurulabilir. Yurt dışı

temsilciliklerinin kuruluşu ve çalışmalarına ilişkin usul ve esaslar

çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Müşterek Hüküm

Madde 18- Yardımcı kuruluşların, yan kuruluşların ve yurtdışı

temsilciliklerin seçim işlemlerinde özel bir düzenlemenin yapılma-

dığı hallerde bu Tüzüğün seçim hükümleri uygulanabilir.

teşkilatı

ilçe ve il

Belde Teşkilâtı

Madde 19- İl ve ilçe merkezleri dışında, belediye teşkilâtı bulunan yerlerde belde teşkilâtı kurulabilir. Belde teşkilâtı, bulunduğu

ilçe teşkilâtına bağlı olarak çalışır.

Belde yönetim kurulu seçimi; ilçe başkanının veya görevlendire-

ceği bir yönetim kurulu üyesinin nezaretinde yapılır.

Yönetim ku-

rulu üyeleri o beldede oturan partili üyelerce seçilir.

Bu seçimde asil

üye sayısı kadar da yedek üye belirlenir.

Belde yönetim kurulu başkan dahil 5 üyeden oluşur.

Belde yöne-

tim kurulu üye sayıları, nüfus, alınan oy ve iş hacmi dikkate alına-

rak il yönetim kurullarınca en çok 15 üyeye kadar artırılabilir.

Belde Yönetim Kurulu üyeleri kendi aralarından bir başkan, bir

sekreter ve bir muhasip seçerler.

Seçilmiş belde yönetim kurulunun görev süresi, bağlı bulundu-

ğu ilçe başkanlığının görev süresi kadardır.

İlçe Başkanı

Madde 20- İlçe başkanı, en çok üç yıl için görev yapmak üzere,

ilçe kongresinde gizli oyla seçilir.

Yönetim kurulunun başkanı olan ilçe başkanı, görev aldığı il-

çede, partiyi temsil eder. Yönetim kurulunun gündemini hazırlar

ve üyeleri toplantıya çağırır. İlçe yönetim kurulunun parti tüzüğü-
ne uygun çalışmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır. İlçedeki ekonomik, sosyal, siyasi, kültürel ve bilimsel her türlü faaliyetleri, kamu çalışmalarını ve diğer parti faaliyetlerini izler, gerekli görülenlere iştirak eder, bu kapsamda yapılması gereken çalışmaları yapar ve bu çalışmalar hakkında bir üst kademeye bilgi verir. İlçe başkanı; ilçe çevresindeki parti faaliyetlerinin başarılı, verimli ve etkin yürütülmesi, tüzük ve programda belirlenen amaç ve hedeflerin gerçekleştirilebilmesinde birlik ve uyum sağlanması amacıyla, partili belediye başkanları ve belediye meclisi parti grupları ile düzenli olarak istişare ve toplantılar yapar, toplantılara başkanlık eder, alınan kararlar ve çalışmalarla ilgili olarak üst kademe-leri bilgilendirir. Bu gruplar ile ilçe ve belde yönetim kurullarının ve teşkilata bağlı diğer unsurların koordinasyonunu sağlar.

İlçe Yönetim Kurulu

Madde 21-İlçe yönetim kurulu, en çok üç yıl için görev yapmak üzere, ilçe kongresinde gizli oyla seçilir. İlçe yönetim kurulu başkan dahil; son nü-

fus sayımına göre belde ve köylerle birlikte toplam nüfusu; 50 bine

kadar olan ilçelerde 15, 50 ile 250 bin arasındaki ilçelerde 19, 250

bin ile 500 bin arasındaki ilçelerde 23, 500 binin üzerindeki ilçelerde

27 üyeden oluşur. Asil üye sayısı kadar da yedek üye seçilir. İlçe

yönetim kurulu üye sayıları, Merkez Yönetim Kurulunca iş hacmi,

alınan oy ve benzeri nedenlerle

değiştirilebilir. Yönetim kurulunun başkanı, ilçe

başkanıdır. İlçe Yönetim Kurulu, kendi üyeleri

arasından gizli oyla; bir sekreter, bir muhasip üye ile

üye sayısı 20'ye kadar olan ilçelerde iki, 25'e kadar

olan ilçelerde üç, diğerlerinde dört başkan

yardımcısı seçer. Başkan yardımcıları arasındaki

görev dağılımı ile başkan vekilinin kim olacağı ilçe

başkanı tarafından belirlenir.

İlçe yönetim kurulunca seçilmiş bulunan ilçe

sekreteri; kanun,

parti tüzüğü ve yönetmeliklerine göre tutulması

gereken defter, ka-

yıt ve dosyaların usulüne uygun olarak tutulması ve Partinin her

türlü yazışmalarının yürütülmesi ile yükümlü ve sorumludur.

İlçe muhasibi; teşkilâtın hesap işlerinin yürütülmesi, kanun, par-

ti tüzüğü ve yönetmelikleri uyarınca tutulması gereken muhasebe

defter ve kayıtlarının tutulması, üyelik aidatlarının tahsili ile üst ka-

demelere sunulmak üzere kesin hesap raporu ve yıllık bütçe tasarı-

sının zamanında hazırlanmasını sağlamakla görevlidir.

Başkan ve ilçe muhasibi harcamaların yönetim kurulu kararları-

na uygunluğundan beraber sorumludurlar.

İlçe Yönetim Kurulunun Görevleri

Madde 22- İlçe yönetim kurulunun görevleri şunlardır:

a. Kanun, parti; tüzüğü ve yönetmelikleri ile Merkez Yönetim

Kurulu, Başkanlık Divanı ve il yönetim kurulu kararlarının gerek-

lerini yerine getirmek,

b. Üst kademelerin emir ve talimatlarına uymak,

c. İlçe dahilinde parti faaliyetleri düzenlemek, koordine etmek

- ve yürütmek,
- d. Partinin siyasi görüş, amaç ve ilkelerinin anlatılması, yayılması ve partinin gelişmesi için gerekli çalışmaları yapmak,
- e. Alt kademe faaliyetlerini denetlemek,
- f. Diğer partilerin çalışmalarını izlemek ve değerlendirmek,
- g. Bütün seçimlerde parti adaylarının başarısı için gayret etmek, bunun icap ettirdiği programları yapmak, seçim çalışmalarını düzenlemek,
- h. İlçe ve çevresinde ekonomik, siyasi ve sosyal olaylar hakkında araştırma yapmak, bilgi toplamak ve değerlendirmek, değerlendirme sonuçlarını üst kademeye bildirmek,
- i. İlçe kongresinin gündemini hazırlamak, kongreye sunulacak çalışma raporu, yıllık bütçe ve kesin hesap tasarısının düzenlenmesi ve bunların zamanında üst kademelere gönderilmesini sağlamak,
- j. Parti gelirlerinin en uygun şekilde toplanması, mevzuata uygun yeni gelir kaynaklarının bulunması ve parti harcamalarının

usulüne uygun olarak yapılmasını sağlayacak tedbirleri almak,
k. İl yönetim kurulunun uygun görüşünü almak kaydıyla ilçede siyasi, sosyal ve kültürel içerikli toplantılar düzenlemek.

İlçe Kongresi

Madde 23- İlçe kongrelerinin ne zaman yapılacağı, Merkez Yö-

netim Kurulunca belirlenmiş olan kongre takvimi çerçevesi içinde

il yönetim kurulunun uygun görüşü alınarak belirlenir. İlçe kong-

resi, seçilmiş ve tabii delegelerden teşekkül eder.

Seçilmiş delegeler

400'den fazla olamaz.

1. Seçilmiş delegeler

a. İlçe çevresindeki köy ve mahallelerde kayıtlı parti üye sayısı

400 veya 400'den az ise bütün parti üyeleri ilçe kongresi delegesi

sayılır.

b. İlçe çevresindeki köy ve mahallelerde kayıtlı partili üye sayısı

400'den fazla ise 400 rakamı, partinin son milletvekili seçiminde o

ilçede aldığı toplam oy sayısına bölünür. Elde edilen katsayı, köy

ve mahallede son Milletvekili Genel Seçiminde partinin aldığı oy sayısı ile çarpılır. Çıkan sayı, köy ve mahallelerden seçilecek delege miktarını gösterir.

c. Köy ve mahallelerde ilçe kongresi delegelerinin o köy ve mahallelerde kayıtlı üyelere seçilmesi zorunludur.

d. Bir köy veya mahalledeki partili üye sayısı, o köy için hesaplanan delege kontenjanı sayısının altında ise, bu durumdaki köy ve mahalleler, il yönetim kurulunun uygun göreceği diğer bir köy veya mahalle ile birleştirilerek delege seçimine gidilir.

e. Delege seçimlerinin başlama tarihi, Merkez Yönetim Kurulunca tespit edilerek kademelere bildirilir.

f. İlçe merkezi, mahalle ve köyler ile ilçeye bağlı belde mahallelerinde yapılacak delege seçimlerinde, Tüzüğün 10'uncu maddesi de dikkate alınarak Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmiş listelerdeki üyeler oy kullanabilir.

g. İlçe yönetim kurulu, köy ve mahallelerde delege seçimlerini

yürütmek üzere üyelerinden birini

görevlendirebileceği gibi, sade-

ce bu işler için köy ve mahallelerdeki Parti üyeleri arasından birini

de temsilci sıfatı ile görevlendirebilir.

h. Beldeye bağlı mahallelerdeki delege seçimini, belde yönetim

kurulu gerçekleştirir.

Bu maddenin (f) fıkrasında adı geçen listelerdeki kayıtlı üyeler,

ilçe yönetim kurulunca uygun bir mahalli yöntemle ilân edilen yer,

gün ve saatte köy ve mahallelerdeki delegeleri seçerler.

Seçim sonuçları toplantı başkanı, yardımcısı ve parti görevlisi ta-

rafından imzalanarak ve üç nüsha olarak

düzenlenen bir tutanakla

tespit edilir. Tutanağın bir sureti seçim yapılan yere asılır, iki sureti

ise ilçe başkanlığına teslim edilir. İlçe başkanlığı, köy ve mahalle

toplantılarından sonra ilçe kongresi için seçilen delege listesini iki

nüsha olarak, ilçe kongresinden en az 15 gün önce ilçe seçim kurulu

başkanına verir.

Kesinleştikten sonra ilçe seçim kurulu başkanı tarafından onay-

lanarak ilçe başkanlığına iade edilen delege listesi, ilçe kongresinin yoklama cetvelini teşkil eder.

2. Tabiî delegeler

İlçe kongresinin tabiî delegeleri; ilçe başkanı, ilçe yönetim kuru-

lu üyeleri, partili ilçe belediye başkanı ile ilçeye bağlı diğer belediyelerin başkanlarıdır.

Büyükşehir belediye başkanları dışındaki partili il belediye baş-

kanları ile merkez ilçe çevresindeki diğer belediyelerin başkanları

merkez ilçe kongresinin tabii üyesidir.

Geçici ilçe yönetim kurulu başkan ve üyelerinin de kongreye ka-

tılma hakları olmakla beraber, delege sıfatı olmayanların oy kullan-

ma hakları yoktur.

İlçe yönetim kurulu başkan ve üyeliği sıfatıyla kongrenin tabii

üyesi olanlar, yönetim kurulunun ibrasına ilişkin oylamalara katı-

lamazlar.

İlçe Kongresinde İl Kongresine Seçilecek Delege Sayısı

Madde 24- İlçe kongresinde il kongresi için seçilecek delege sayısı, partinin o ilçede aldığı oy sayısı esas alınarak aşağıdaki şekilde hesaplanır:

600 sayısı, il seçim çevresinde son milletvekili genel seçiminde partinin aldığı oy sayısı toplamına bölünür. Elde edilecek olan kat sayı, ilçe seçim çevresinde partinin aldığı oy sayısı ile çarpılır. Ortaya çıkan rakam, o ilçe kongresinde il kongresi için seçilecek delege sayısını gösterir.

İl Başkanı

Madde 25- İl başkanı, en çok üç yıl için görev yapmak üzere, il kongresinde gizli oyla seçilir. Aynı zamanda yönetim kurulunun da başkanı olan il başkanı, il içerisinde partiyi temsil eder. Yönetim kurulunun gündemini hazırlar, üyeleri toplantıya çağırır, bağlı teşkilâtları denetler ve parti adına yazışma yapar. Konusuna göre

malî işlerle ilgili yazışmalarda il muhasibinin, diğer yazışmalarda ise sekreter üyenin de imzası bulunur. Acil hâllerde sorumluluğu almak kaydıyla yalnız kendi imzasıyla da yazışma yapabilirler. İl başkan yardımcıları arasındaki görev dağılımını yapar. Görevde bulunmayacağı durumlarda yerine vekalet edecek il başkan yardımcısını belirler. Yönetim kurullarının parti tüzüğüne uygun çalışmasını sağlar. Bu amaçla çalışmalar yapar, tedbirler alır ve partili üyelere görevlendirmeler yapar. İldeki ekonomik, sosyal, siyasi ve kültürel faaliyetleri, kamu çalışmalarını ve diğer parti faaliyetlerini izler, gerekli görülenlere iştirak eder, bu kapsamda yapılması gereken çalışmalarını yapar ve bu çalışmalar ile teşkilat kademelerinden intikal edenler hakkında bir üst kademeye bilgi verir. İl başkanı; il çevresindeki parti faaliyetlerinin başarılı, verimli ve etkin yürütülmesi, tüzük ve programda belirlenen amaç ve

hedeflerin gerçekleştirilebilmesinde birlik ve uyum sağlanması

amacıyla, partili belediye başkanları, il genel meclisi ve belediye

meclisi parti grupları ile düzenli olarak istişare ve toplantılar ya-

par, toplantılara başkanlık eder, alınan kararlar ve çalışmalarla il-

gili olarak üst kademeleri bilgilendirir. Bu gruplar ile ilçe ve belde

yönetim kurullarının ve teşkilata bağlı diğer unsurların koordinasyonunu sağlar.

İl Başkan Yardımcısı, İl Sekreteri ve İl Muhasibinin

Görevleri

Madde 26- a. İl başkan yardımcıları, il başkanınca verilecek görevleri yaparlar.

b. İl Sekreteri: İl Sekreteri; Kanun, parti tüzüğü ve yönetmelik-

lerine göre tutulması gereken defter, kayıt ve dosyaların usulüne

uygun olarak tutulması ile Partinin her türlü yazışmalarının yürütülmesinden sorumludur.

c. İl Muhasibi: İl muhasibi; il teşkilâtının hesap işlerini yürütür.

Kanun, parti tüzüğü ve yönetmelikleri uyarınca tutulması gereken muhasebe defter ve kayıtlarının usulüne uygun olarak tutulması-
nı sağlar. Alt kademelerin hesaplarını denetler. Üyelik aidatlarını tahsil eder. Üst kademelere sunulmak üzere kesin hesap raporu ve yıllık bütçe tasarısının zamanında hazırlanması ve ilgili mercilere ulaşmasını sağlar. Başkan ve il muhasibi, harcamaların yönetim kurulu kararlarına uygunluğundan müteselsil olarak sorumludur. İl Yönetim Kurulu
Madde 27- (Değişik Fıkra; 17/3/2024 Büyük Kongre Kararı) İl yönetim kurulu, en çok üç yıl için görev yapmak üzere, il kongresinde gizli oyla seçilir. İl yönetim kurulu başkan dahil; son nüfus sayımına göre ilçe, belde ve köylerle birlikte toplam nüfusu; 500 bine kadar olan illerde 21, 500 binle 1 milyon 500 bin arasındaki illerde 25, 1 milyon 500 binle 2 milyon 500 bin arasındaki illerde 33, 2 mil-

yon 500 binden fazla olan illerde 41 asil üyeden oluşur. Asil üye kadar da yedek üye seçilir. İl yönetim kurulu üye sayıları, Merkez Yönetim Kurulunca iş hacmi, alınan oy ve benzeri nedenlerle değiştirilebilir.

Haklarında geçici çıkarma cezası verilmiş olup, henüz ceza süresini doldurmamış bulunanlar yönetim kuruluna seçilemez ve hiçbir şekilde bu kurulda görev alamazlar.

İl Yönetim Kurulu, kendi üyeleri arasından gizli oyla; bir il sekreteri, bir il muhassibi ile üye sayısı 21 ve daha az olan illerde iki, 21'den fazla 26'dan az olan illerde üç, 26'dan fazla 35'ten az olan illerde dört, 35 ve daha fazla olan illerde altı başkan yardımcısı seçer.

İl Yönetim Kurulunun Görevleri

Madde 28- İl yönetim kurulunun görevleri şunlardır:
a. Kanun, parti tüzüğü ve yönetmelikleri ile Merkez Yönetim Ku-

- rulu ve Başkanlık Divanı kararlarının gereklerini yerine getirmek,
- b. Üst kademelerin emir ve talimatlarına uymak,
- c. İlde parti faaliyetlerini düzenlemek, koordine etmek ve yürütmek,
- d. Partinin görüş, amaç, ilke ve politikalarının anlatılması, yayılması ve partinin gelişmesi için gerekli çalışmaları yapmak,
- e. Alt kademe faaliyetlerini denetlemek,
- f. Diğer partilerin çalışmalarını izlemek ve değerlendirmek,
- g. Bütün seçimlerde parti adaylarının başarısı için gayret etmek, bunun icap ettirdiği programları yapmak ve seçim çalışmalarını düzenlemek,
- h. İlde ekonomik, siyasi ve sosyal olaylar hakkında araştırma yapmak, bilgi toplamak ve değerlendirmek, değerlendirme sonuçlarını üst kademeye bildirmek,
- i. İl kongresinin gündemini hazırlamak, kongreye sunulacak çalışma raporu, yıllık bütçe ve kesin hesap tasarısının zamanında düzenlenmesini sağlamak,

- j. Parti gelirlerinin en uygun şekilde toplanması, mevzuata uygun yeni gelir kaynaklarının bulunması ve parti harcamalarının usulüne uygun olarak yapılmasını sağlayacak tedbirleri almak,
- k. Gerektiğinde ilgili Genel Başkan Yardımcısı'nın da uygun görüşünü almak kaydıyla il içerisinde siyasi, sosyal ve kültürel içerikli toplantılar düzenlemek,
- l. İl başkanına verilen görevlerin yerine getirilmesinde yardımcı olmak.

İl Disiplin Kurulu

Madde 29- İl disiplin kurulu, il kongresi tarafından seçilmiş 7 asıl, 7 yedek üyeden oluşur.

İl Kongresi

Madde 30- İl kongresi, seçilmiş delegelerle tabii delegelerden teşekkül eder. Seçilmiş delegeler 600'den fazla olamaz.

1. Seçilmiş Delegeler

İlçe kongresinde Tüzüğün 43'ncü maddesine göre seçilmiş dele-

gelerdir.

2. Tabii Delegeler

- a. İlin partili milletvekilleri,
- b. İl başkanı,
- c. İl yönetim kurulu üyeleri,
- d. İl disiplin kurulu başkan ve üyeleri ile,
- e. Büyükşehir belediye başkanlarıdır.

Geçici il yönetim kurulu başkan ve üyeleri de kongreye katılma hakkına sahiptir. Ancak, bunlardan delege sıfatı olmayanların oy kullanma hakları yoktur.

İl yönetim kurulu başkan ve üyeliği sıfatıyla kongrenin tabi delegesi olanlar, yönetim kurulunun ibrasına ilişkin oylamalara katılamazlar.

İl başkanlığı; ilçe kongrelerinde il kongresi için seçilen delege listelerini iki nüsha hazırlayarak, yetkili ilçe seçim kurulu başkanlığına, il kongresinden en az 15 gün önce teslim eder. Kesinleştikten sonra ilçe seçim kurulu başkanınca onaylanarak il başkanlığına iade edilen delege listesi, il kongresi yoklama cetvelini teşkil eder.

İl Kongresinde Büyük Kongre İçin Seçilecek Delege Sayısı

Madde 31- İl kongrelerinde büyük kongre için seçilecek delege sayısı; ülke toplam milletvekili sayısının iki katının, Partinin son milletvekilliği genel seçiminde aldığı ülke toplam oy sayısına bölünmesiyle bulunacak kat sayının, ilgili il seçim çevresinde alınan oy sayısı ile çarpılması sonucunda bulunan sayıdır. (Mülga Fıkra; 17/3/2024 Büyük Kongre Kararı)

İlçe ve il kongreleri delege sayıları ile bir üst kongre için seçilecek delege sayılarını hesaplamak ve kongre tarihlerinden makul bir süre önce liste hâlinde ilgili kademelere göndermek görevi Teşkilât-tan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı tarafından yerine getirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İL VE İLÇELER İÇİN MÜŞTEREK HÜKÜMLER

Yapılamayacak İşler

Madde 32- Yönetim kurulu üyeleri ve kurul başkanları;

a. Parti program ve tüzüğüne aykırı beyanda bulunamazlar.

Merkez Yönetim Kurulunun izni olmaksızın kademelerini aşan

“Parti Genel Politikası” hakkında demeç veremezler.

Kendi kade-

melerinin bulunduğu yerdeki resmi makamlardan daha yukarı ma-

kam ve mercilerle yazışma yapamazlar.

b. Bir üst kademeye danışıp, gerekli izni almadan kendi kade-

melerindeki resmi makam ve merciler hakkında menfi demeçler

veremezler.

c. Kademe esasına uymadan bir üst kademeye şikâyetle buluna-

mazlar. Ancak, üst kademeye anlatamadıkları istek ve şikâyetleri

bulunduğu takdirde, bağlı bulundukları kademeye bilgi vermek

suretiyle onun üstündeki kademeye başvurabilirler.

d. Bağlı bulundukları üst kademe ile bağlantılarını veya ilgilerini

kesmeye karar veremezler.

Yönetim Kurulu Toplantıları

Madde 33- Belde, ilçe ve il yönetim kurulları üye tam sayısının

salt çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını mevcudun çoğunluğu ile

alır. Oylarda eşitlik olması durumunda, başkanın bulunduğu tara-

fın görüşü benimsenmiş sayılır.

Kurul toplantıları teşkilât binasında yapılır. Yönetim kurulların-

ca çağrılıp dinlenmesine karar verilenler dışında, kurul üyesi olma-

yanlar toplantılara katılamaz.

Yönetim kurullarının olağan toplantıları en az 15 günde bir yapı-

lır. İl ve ilçe başkanı ile yönetim kurulu üyelerinin çoğunluğu, ola-

ğanüstü toplantı düzenlenmesini isteyebilir ve çağrıda bulunabilir.

Yönetim kurulları gerek görmeleri hâlinde daha sık toplantı yapılmasını kararlaştırabilirler.

Haklı bir mazereti olmaksızın, üst üste üç toplantıya katılmadığı karar defterinden anlaşılan üye, görevinden çekilmiş sayılır. Bu husus ilçe

yönetim kurulunca tespit edilerek karar defterine işlenir ve hazır

bulunan üyelere imza ettirilir ve kararın bir örneği ilgiliye tebliğ

edilir. Görevinden çekilmiş sayılan üyenin tebliğden itibaren 15

gün içerisinde bir üst kademeye itiraz hakkı vardır.

Üst yönetim

kurulunun kararı kesindir.

Kurucu Yönetim Kurulları

Madde 34- Yeni teşkilat oluşturulacak veya kapatılıp yeniden kurulacak ya da

feshedilen belde, ilçe ve illerde Merkez Yönetim Kurulu tarafından

kurucu yönetim kurulları teşkil olunur.

Atama ile görevine başlayan kurucu yönetim kurulu kendisine

verilen yetkiyle bağlı olarak atandığı belde, ilçe veya ilde teşkilat

kurma işlemlerini yürütür.

Kurucu yönetim kurulları, kendi kademelerinin kongresinde başkan ve kurul üyeleri seçilene kadar, seçilmiş yöneticilerin hak ve yetkilerine sahip olarak görev ifa ederler. Kurucu yönetim kurulu üyelerinin görev alması için bu Tüzü-
ğün 10. maddesinin (b) fıkrasındaki 3 aylık süre şartı aranmaz.

Kurulların Boşalması

Madde 35- Belde, ilçe ve il yönetim kurulları ile il disiplin kurulları asıl ve yedek üyelerinin her ne sebeple olursa olsun, toptan çekilmeleri veya bu kurulların herhangi bir nedenle boşalması hâlinde, boşalan kurullar yerine; belde için ilçe yönetim kurulunun teklifi üzerine il yönetim kurulunun onayı ile, ilçe için il yönetim kurulunun teklifi üzerine Merkez Yönetim Kurulunun onayı ile, il kurulları için ise Merkez Yönetim Kurulunca yenileri teşkil olunur. Bu kurullar, kongre tarafından seçilmiş yönetim ve disiplin kurullarının hak ve yetkilerine sahiptirler.

İl veya ilçe yönetim kurulu ile il disiplin kurulunun üye sayısı, yedeklerin tamamının göreve getirilmesine rağmen toplantı yeter sayısının altına düşerse kurul boşalmış sayılır. İşten el çektirme ve teşkilatın kapatılıp yeniden kurulması dışında bir sebeple il veya ilçe başkanlığının boşalması hâlinde, ilgili kurul yedekleriy-le tam sayıya, bu mümkün olmadığı takdirde, karar yeter sayısına tamamlandıktan sonra, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile kendi aralarından birini yeni başkan olarak seçerler. Seçilen yeni başkan, gerek görülmesi hâlinde aynı usul ve esaslarla değiştirilebilir.

İşten El Çektirme ve Geçici Yönetim Kurulunun Teşkili

Madde 36- Teşkilâtlardaki yönetim kurulları veya kurul üyeleri;

a. Siyasi Partiler Kanunu ve iş bu Tüzük hükümleri gereğince tutulması gereken defterlerin ve kayıtların usulüne uygun olarak tutulmaması veya tutulan defter ve kayıtlar üzerinde tahrifat yapıl-

ması, uygun yer ve şekilde muhafaza edilmemesi ya da muhasebe ile ilgili kayıt ve belgelerin süresi içinde Genel Merkez'e gönderilmemesi,
b. Kurullarda görev alanların kimlik bilgilerinin mahallin en büyük mülki amirliğine yazı ile bildirilmemesi

c. Ülke ve parti menfaatlerine, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile partinin ilke, amaç, hedef ve politikalarına aykırı tutum ve davranışlarda bulunulması, teşkilatların birlik ve uyum içinde sevk ve idaresinde zafiyet gösterilmesi,
d. Haklarında Siyasi Partiler Kanunu'nun 102'nci maddesinde ve Tüzüğün 78'nci maddesinde kesin olarak partiden çıkarılma cezasını gerektiren hâllerin sabit olması, durumunda, ilgililerin kanu-

ni sorumlulukları saklı kalmak kaydıyla Merkez Yönetim Kurulunda yapılacak gizli oylama sonucunda, üye tam sayısının en az üçte ikisinin müspet oyu ile alınacak bir kararla aşağıdaki şekilde işten el çektirilirler.

İlçe yönetim kurulu, bir belde yönetim kurulu hakkında işten el çektirmeyi gerekli kılan herhangi bir durum tespit ettiği takdirde, durumu gerekçeli bir kararla il yönetim kuruluna bildirerek, belde başkanının veya belde yönetim kurulu üyelerinin tamamının veya bir kısmının işten el çektirilmesini isteyebilir.

İl yönetim kurulu, bir ilçe yönetim kurulu hakkında işten el çektirmeyi gerekli bir durumu tespit ettiğinde, bu durumu gerekçeli kararı ile Merkez Yönetim Kuruluna bildirir. İl yönetim kurulu gerekçeli kararında, ilçe başkanı da dahil ilçe yönetim kurulunun tamamının veya bir kısmının işten el çektirilmesini isteyebilir.

Merkez Yönetim Kurulu, il yönetim kurulunun yaptığı müracaat

üzerine belde ve ilçe teşkilâtları başkan ve yönetim kurulu üyeleri-
nin veya resen il başkanının veya il başkanı dahil yönetim kurulu üyelerinin tamamı ve yahut bir kısmını işten el çektirebilir. Karar kesindir.

İlçe ve il yönetim kurullarının, asıl ve yedek üyeleriyle birlikte toptan işten el çektirilmeleri hâlinde, Merkez Yönetim Kurulu işten el çektirme kararı ile birlikte geçici bir yönetim kurulu kurar ve ilgi-
li teşkilât birimine tebliğ eder.

İşten el çektirme hâlinde teşkil olunan kurullara, geçici kurullar denir. İşten el çektirme kararının ilçe yönetim kuruluna tebliğinden itibaren 30 gün içerisinde ilçe, il yönetim kuruluna tebliğinden itibaren ise 45 gün içerisinde il kongresi toplanarak yeni yönetim kurulunu seçer. Bu süre içerisinde ilçe ve il kongresi için yeni delege seçilmemiş ise, kongre eski delegelerle toplanır. Bu suretle seçilen yönetim kurullarının görev süresi, normal kademe kongrelerine ka-

dar devam eder.

Kısmen el çektirme hâllerinde, ilgili il ve ilçe yönetim kurulu yedek üyelerle tamamlanır. Kısmen el çektirme halinde boşalma hükmü uygulanır.

Birden Fazla Görev Yasağı

Madde 37- Belde, ilçe ve il teşkilâtında başkan veya kurul üye-

liklerine seçilmiş olanlar, kongre delegelikleri hariç olmak üzere tek

görev yürütebilirler. Bir üst kademedede başkan veya kurul üyeliğine

seçilenlerin yeni görevlerine sağlayabilmeleri için eski görevlerin-

den ayrılmaları gerekir.

Milletvekilliği ya da mahalli idareler seçimleri sonunda bir göreve seçilmiş olan-

lar ile Cumhurbaşkanı Yardımcısı ya da bakan olarak görev alan-

lar, aynı zamanda teşkilat kademelerinde başkan ve kurul üyelik-

lerinde bulunamazlar.

Partinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu

Yönetim, Disiplin

ve Denetim Kurullarının asıl ve yedek üyeleri ve

Türkiye Büyük

Millet Meclisi Başkanlık Divanında görevli olanlar Merkez Yönetim ve Disiplin Kurulu asıl ve yedek üyesi olamazlar. Kongre Dönemi ve Delegeler Madde 38- İlçe ve il kongrelerinin toplantı tarihi ve süresi, bir üst kongrenin yapılmasına engel olmayacak şekilde ve üç yılı geçmemek üzere Merkez Yönetim Kurulunca tespit olunur. İlçe ve İl kongrelerinde üst kademe kongresi için belirlenen sayı kadar asıl, bu sayının yarısı kadar da yedek delege seçilir. Seçilmiş kongre delegelerinin görev süresi, parti üyeliği devam etmek şartıyla ve bu maddenin son fıkrasındaki hüküm saklı kalmak kaydıyla, seçildikleri kademe kongresini takip eden aynı kademenin ilk olağan kongresinde yerlerine yeni delegelerin seçilmesine kadar devam eder. Asıl delegeliğin, ölüm, istifa, ihraç ve diğer sebeplerle boşaltılması halinde yerine seçilmiş yedek delegeler sırayla davet edilir. Merkez Yönetim Kurulu, gerek gördüğü hâller ve yerlerde delege seçiminin yenilenmesine karar verebilir.

Kongre Gündemi

Madde 39- Kongre gündemi, kendi kademelerinin yönetim ku-

rulunca hazırlanır. Gündemin kanunlara, parti tüzüğüne uygun

olarak hazırlanmasından ilgili yönetim kurulu sorumludur. Gün-

dem maddelerinin sırası hazır bulunan delegelerin onda birinin

teklifi ve kongreye katılanların çoğunluğunun kararı ile değiştirile-

bilir veya aynı şekilde gündeme yeni maddeler ilâve edilebilir.

Davet, Yoklama ve Kongrenin Açılması

Madde 40- Kongrenin; toplanacağı günü, yeri, saati ve günde-

mi ile çoğunluk sağlanamadığı takdirde yapılacak ikinci toplantı-

ya ilişkin hususlar kongreden en az 15 gün önce o yerdeki mutat

yöntem ile ilân edilir. Gazete ile ilâna gerek olup olmadığına, ilgili

yönetim kurulu karar verir.

Seçim yapılacak kongreye, kesinleşen listelerdeki üyeler katıla-

bilir.

Her kademe kongresi, kendi yönetim kurulu başkanı, başkan

yardımcısı veya kendi üyelerinden biri tarafından
yoklama yapıl-

.

dıktan sonra, üye tam sayısının salt çoğunluğunun
mevcudu hâlin-

de açılabilir.

İlk toplantıda çoğunluk sağlanamadığı takdirde
toplantı ertele-

nir. İkinci toplantı; bu toplantıya ilişkin ilânda ve
delegelere gön-

derilen yazı ve mektuplarda belirtilen gün, saat ve
yerde toplanır.

İkinci toplantı, hazır bulunan delegelerle yapılır.

Kongre Başkanlık Divanının Teşkili ve Görevleri

Madde 41- Kongreyi, başkanlık divanı yönetir.

Kongre açıldı-

tan sonra bir başkan, bir ikinci başkan ve yeter
sayıda kâtip üyeden

müteşekkil bir başkanlık divanı seçilir. Başkan adayı
bir kişi ise; se-

çim, el kaldırmak suretiyle iş'ari oyla yapılır, birden
fazla aday çık-

ması durumunda ise gizli oya başvurulur. Diğer
üyeler yine iş'ari

oyla seçilirler.

Divan başkanı toplantıyı yönetir, kongre gündemini uygular ve toplantı düzenini sağlar. Söz isteyenlere sırasıyla söz verir. Başkanlık divanı, ortaya çıkan lüzum üzerine kararlarını üye sayısının salt çoğunluğu ile verir. Oyların eşitliği hâlinde başkanın bulunduğu taraf, çoğunluğu sağlamış sayılır. Toplantı sırasında düzeni bozanları önce ihtar eder, iki ihtara rağmen düzeni bozmaya devam edenler, oy verme hakları saklı kalmak kaydıyla toplantıdan çıkartılır. Kongre Başkanı, Siyasi Partiler Kanunu'nun dördüncü kısmında yer alan siyasi partilerle ilgili yasaklara aykırı konuşmalar yapan veya davranışlarda bulunan kongre üyelerine derhâl müdahale eder, sözlerini keser ve gerekli görür ise dışarıya çıkartılmalarını sağlar. İzleyicilerden bu şekilde davranan olursa, bunların da dışarıya çıkartılmasını sağlar, gerekli görürse kongreye ara verip, izleyici yerlerini boşaltabilir. Bu konuda alınacak karar kesindir.

Kongrelerin Görev ve Yetkileri

Madde 42- İlçe ve il kongreleri kendi kademelerinin üst karar ve denetim organıdır.

Bu itibarla:

a. Kendi kademesinin yönetim kurulunun faaliyet raporunu gö-

rüşür ve karara bağlar.

b. Yönetim kurulunun sunduğu gelir-gider ve harcamalarını

gösteren yıllık kesin hesap raporunu gerektiğinde bir komisyona

inceletir. Komisyon en kısa zamanda raporunu hazırlar ve kongre

başkanlık divanına verir. Komisyon raporu kongre tarafından gö-

rüşülerek kabul veya ret kararı verilir.

Kesin hesap kongrece kabul edilirse, ilgili yönetim kurulu ibra

edilmiş sayılır.

İlçe ve il kongrelerinde faaliyet raporu ile kesin hesap durumu

hakkında görüşme yapıp karar verilmeden, seçimlere geçilemez.

c. Kongreler üye tekliflerinden yetkili olduğu konuları karara

bağlar. Yetkisi dışında bulunanların ise yönetim kurulunca ilgili ka-

demelere bildirilmesine karar verir. Üyelerin dilek ve şikâyetlerini değerlendirir.

d. Kanunların yasakladığı hususlar dışında her türlü genel siyasi konular, ülke ve bölge meseleleri ile kamu hizmetleri hakkında görüşme yapıp, karar alınabilir.

e. İlçe kongresi; ilçe başkanı, ilçe yönetim kurulu asıl ve yedek üyeleri ile il kongresine katılacak delegeleri, il kongresi ise il başkanı, il yönetim ve disiplin kurulu üyeleri ile büyük kongre delegelerini seçer.

f. Kongreler, ilgili kanunlar ile bu Tüzüğün diğer maddelerinde belirtilen sair görevleri yerine getirir.

Kongrelerde Seçimlerin Yapılması ve Tutanaklar

Madde 43- İlçe ve il organları seçimleri ile üst delege seçimleri

yargı gözetimi ve denetimi altında gizli oy ve açık tasnif yöntemi ile

aşağıdaki esaslara göre yapılır.

Seçim yapılacak il ve ilçe kongrelerine ilişkin delege listeleri,

bu tüzüğün 23 ve 30'uncu maddeleri uyarınca ilgili seçim kurulu başkanına, kongrenin yeri, günü, saati ile çoğunluk sağlanamadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya dair hususları içeren belgelerle birlikte verilir.

Seçim kurulu başkanı, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de ge-tirtip inceler ve varsa noksanları tamamlattırdıktan sonra kongreye katılacakları belirleyen listeleri onaylar ve iade eder. Onaylanan liste ile toplantıya ait diğer hususlar kongrenin toplantı tarihinden 7 gün önce kongresi yapılacak olan kademenin bulunduğu binaya asılarak ilân edilir. İlân süresi üç gündür.

İlân süresi içinde listeye yapılacak itirazlar hâkim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır. Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar hâkim tarafından onaylanarak kongresi yapılacak teşkilâta gönderilir.

Seçim kurulu başkanı, bir başkan ile iki üyeden oluşan yeteri ka-

dar seçim sandık kurulu oluşturur. Sandık kurulu başkanı ile bir üyesi memurlar, diğer üyesi de aday olmayan Parti üyeleri arasından seçilir. Ayrıca her sandık için aynı şekilde üçer yedek üyede belirlenir. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula, memur üye başkanlık eder. Seçim sandık kurulu, kanunun ve parti tüzüğünün öngördüğü esaslara göre seçimlerin yürütülmesi ve oyların tasnifiyle görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız devam eder. Seçilme yeterliliğine sahip her parti üyesi, kongre seçimlerinde adaylığını koyabilir veya aday gösterilebilir.

Kongrelerde seçilecek organlara adaylık müracaatı için divan başkanlığınca bir süre tespit edilerek kongreye duyurulur. Bu süre sonunda adaylar ilan edilir.

Aday listeleri adaylarca, organlara göre ayrı veya tek liste hâlinde yedekleri de gösterilmek üzere hazırlanıp yeteri kadar çoğaltılmış olarak süresi içinde kongre Başkanlık Divanına verilir.

Başkanlık Divanı bu listeleri mühürleyip oy pusulası haline getirmek üzere ilçe seçim kurulu başkanına verir. İlçe seçim kurulu başkanınca mühürlenен listeler oy pusulası olarak sandık kuruluna verilir.

Kongre Başkanlık Divanı, ferdi ve toplu aday listelerini ayrı okumak suretiyle açık bir şekilde kongre üyelerinin bilgisine sunduktan sonra, askı yoluyla da kongre salonunda ilân eder.

Kongre delegeesi, birden fazla toplu liste varsa bunlardan birini oy pusulası olarak kullanmakta serbesttir. Bir zarftan birden fazla aynı içerikli toplu liste çıkarsa bunlardan biri, farklı içerikli birden fazla toplu liste çıkması durumunda ise her ikisi de dikkate alınmaz.

Seçimlerde tek liste kullanılması ve bu listedeki isimlerin seçilecek üye sayısından fazla olması durumunda, seçmenlerce listedeki aday isimleri karşısına açılan kutulara, seçilecek üye sayısı kadar işaret konmak suretiyle tercih yapılır. Seçimi yapılacak her organ için birden fazla liste var ise, delege bunlardan herhangi biri üzerinde mevcut adayları dikkate alarak gerekli gördüğü değişikliği yapabilir: Bir listedeki isimlerden bir kısmını çizip yerlerine diğer listelerden ya da listelerde yer almayan ferdi adaylardan isimler yazabilir. Ancak işaretleyeceği aday sayısı seçilecek sayıdan fazla olamaz. İşaretlemede veya silip yazmada yukarıdaki sayı ve usullere uyulmaması ile zarf ve oy pusulaların, kimin tarafından verildiğine dair işaret taşınması hâlinde oy pusulası geçersiz sayılır.

Seçimlerde birden fazla listede isimleri bulunan adayların aldık-

ları oy, tüm listelerden aldıkları oyların sayılıp toplanması suretiyle tespit edilir.

Kongrede bulunan delegelerin tamamı oy kullandıktan ve san-

dık kurulunca yapılan uyarılara rağmen oy kullanacak başka de-

lege kalmadığı anlaşıldıktan sonra, durum sandık kurullarınca bir

tutanakla tespit edilerek sandıklar açılır ve oy sayımına geçilir.

Seçim sonuçları, sandık seçim kurullarınca açıklanır ve bu so-

nuçlar kongre tutanağına geçirilir. Kongre

tutanakları, kongre baş-

kanlık divanınca en az üç suret düzenlenerek yeni seçilen yönetim

kuruluna verilir. Bu tutanakların bir sureti bir üst kademeye gön-

derilir.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların dü-

zenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak

itirazlar, hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara

bağlanır.

Kongrelerle ilgili diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Şikâyet ve İtirazlar

Madde 44- Köy ve mahalle toplantıları ile kongreler hakkındaki

şikâyet ve itirazlar aşağıdaki usule tâbidir.

a. Köy ve mahalle toplantıları hakkındaki şikâyet ve itirazlar o

köy ve mahalledeki partili üyelerin beşte biri

tarafından toplantıyı

takip eden üç gün içerisinde il yönetim kuruluna yapılır.

İl Yönetim Kurulu, ilgili toplantıya ait dosyayı ilçe başkanlığın-

dan iki gün içinde getirerek, müteakip iki gün içinde şikâyet ve

itirazı kesin olarak karara bağlar.

b. İlçe kongresine seçim işlem ve sonuçları dışındaki sebepler-

le ileri sürülecek şikâyet ve itirazlar, kongreye katılan delegelerin

beşte biri tarafından kongreden sonraki üç gün içerisinde il yöne-

tim kuruluna yapılır. İl yönetim kurulu şikâyet ile ilgili kongre dos-

yasını getirterek iki gün içinde karara bağlar. Taraflar il yönetim

kurulunun kararına karşı, tebliğ veya ilandan başlayarak üç gün

içinde kesin kararı verecek olan Merkez Yönetim Kuruluna itiraz

edebilirler.

c. Seçim işleri dışında il kongresine dair şikâyet ve itirazlar, il

kongresine katılan delegelerin beşte biri tarafından kongreyi takip

eden üç gün içinde Merkez Yönetim Kuruluna yapılabilir. Mer-

kez Yönetim Kurulu yedi gün içinde itirazı inceler ve kesin karara bağlar.

Kongresini Yapmayan Kademeler

Madde 45- Her ne sebeple olursa olsun normal kongresini bir

üst kademe kongresine kadar yapmamış olan ilçe ve il teşkilâtları

üst kademe kongrelerine katılamaz ve kurullar münfesi hale gelir.

Genel Başkan

Madde 46- Parti Genel Başkanı, Büyük Kongre tarafından üye

tam sayısının salt çoğunluğu ile en çok üç yıl için seçilir. İlk iki oy-

lamada bu sayıya ulaşamadığı takdirde, üçüncü oylamada en çok

oy alan aday Genel Başkan seçilir.

Parti Genel Başkanlığının herhangi bir sebeple boşalması hâlin-

de Merkez Yönetim Kurulu en geç 15 gün içinde toplanarak Parti-

yi temsil yetkisini kendi üyeleri arasından seçeceği bir üyeye tevdi

eder ve boşalmayı müteakip en geç 45 gün içinde toplanmak ve Ge-

nel Başkanı seçmek üzere Büyük Kongreyi toplantıya çağırır.

Genel Başkan'ın Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Madde 47- Parti Genel Başkanı;

a. Partiyi temsil eder. Parti adına bağlayıcı demeçler vermeye ve

bildiriler yayınlamaya yetkilidir. Genel Başkan bu yetkisini görev-

lendireceği kimselere de kullanabilir.

b. Parti adına dava açma ve davada husumet yetkisi vardır. Ge-
rek gördüğü durumlarda bu yetkisini genel olarak veya belirli da-
valara bağlı olarak devredebilir.

c. Büyük Kongreye karşı şahsen sorumludur.

d. Başkanlık Divanı, Merkez Yönetim Kurulu ve milletveki-

li olma şartına bağlı olarak Partinin Türkiye Büyük Millet Meclisi

Grubunun başkanıdır. Kurullar arasında çalışma ahengi ve iş birli-

ğini sağlar disiplin kurulları dışında bütün Parti organlarının tabii

başkanı olarak, gerektiğinde bu organları müşterek toplantıya çağı-

rıp başkanlık eder.

e. Genel başkan yardımcıları arasında görev bölümü yapar.

f. İl disiplin kurullarınca verilen cezaları, gerekli gördüğü haller-
de affedebilir.

g. Ülkenin siyasi, sosyal, ekonomik ve diğer muhtelif güncel ko-

nularına ilişkin Partinin görüş ve politikasını oluşturur, basın açık-

lamalarını yapar, ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunur.

h. Her kademedede yürütülen parti faaliyetinin kanun, Parti Tüzük

ve Programı ile ülke ve Parti menfaatlerine uygun olarak yürütül-

mesini sağlamak ve bu faaliyetlerde etkinliği artırmak için, denetim

çalışmaları yapmak üzere parti müfettişleri tayin eder.

i. Parti çalışmalarının gerektirmesi durumunda bilgi ve tecrü-

belerinden faydalanmak üzere müşavir ve danışmanlar tayin edip,

komisyonlar teşkil edebilir.

j. Genel Sekreterin teklifi üzerine, Genel Merkezde çalıştırılacak

daimi personelin tayin, terfi veya işten çıkarılmalarına karar verir.

Gerektiğinde bu yetkisini devredebilir.

k. Her türlü parti faaliyetlerini takip ve kontrol eder. Gerekli

gördüğü zaman çeşitli birim, büro ve kollar ihdas eder. Genelge ve

benzeri talimatlar yayımlar.

l. Kanun, tüzük ve mevzuatın kendisine yüklediği diğer görevle-

ri yapar ve verdiği her türlü yetkiyi kullanır.

m. Yokluğunda kendisine vekillik etmek üzere Başkanlık Divanından birisini görevlendirebilir.

Genel Başkan Yardımcıları

Madde 48- Genel Başkanlık hizmetlerinin ifasında Genel Başkan'a yardımcı olmak üzere, her Büyük Kongre sonrasında yapılan

ilk Merkez Yönetim Kurulu toplantısında, kurul üyeleri arasından

gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile oniki genel başkan yardımcısı seçilir. Genel başkan yardımcılarının görev dağılımı

aşağıdaki gibidir:

Teşkilat İşlerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı,

Hukuk ve Seçim İşlerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı,

Siyasi İşler, Parlamento ve Yürütme ile İlişkilerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı,

Ekonomik ve Sosyal Politikalarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı,

Medya, İletişim ve Dijital Mecralardan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı,

Mali İşlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı,

Anadolu kardeşliği ve Uluslararası İlişkilerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı,

Genel Başkan Yardımcısı,

Mali İşlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı,

Anadolu kardeşliği ve Uluslararası İlişkilerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı,

Genel Başkan Yardımcısı,

Genel Başkan Yardımcısı,

Genel Başkan Yardımcısı,

Genel Başkan Yardımcısı,

Genel Başkan Yardımcısı,

kan Yardımcısı,
Araştırma ve Strateji Geliştirmeden Sorumlu Genel
Başkan Yar-
dımcısı,
Yerel Yönetimlerden Sorumlu Genel Başkan
Yardımcısı,
Aile, Kadın ve Sosyal
Hizmetlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı
Mesleki ve Sivil Toplum Kuruluşları ile İlişkilerden
Sorumlu Ge-
nel Başkan Yardımcısı,
Parti İçi Eğitim, Siyaset ve Liderlik Okulundan
Sorumlu Genel
Başkan Yardımcısı.
Genel Başkan; yardımcılarının, görev alanları ile
yetki ve sorum-
luluklarını belirler, gerektiğinde değiştirebilir, yeni
görevler ihdas
edebilir.
Genel Başkan, genel başkan yardımcılarına
yardımcı olmak üye-
re Merkez Yönetim Kurulu Üyeleri arasından daimî
veya geçici gö-
revlendirme yapabilir.

Parti merkez teşkilâtının muhasebe ve malî işlerini,
parti gelirleri

ile giderlerinin mevzuata uygun olarak yapılmasını, parti bütçesi ve kesin hesabının hazırlanmasını, menkul ve gayrimenkullerin ilgili mevzuat hükümlerine göre sevk ve idaresini, üçüncü şahıslarla yapılacak ve mali sorumluluk yükleyen sözleşmelerin parti menfaatleri ve mevzuata uygun olarak tamamlanmasını, il teşkilâtlarının muhasebe ve malî işlerinin denetimini; Mali İşlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı yürütür.

Genel Sekreter

Madde 49- Merkez Yönetim Kurulu seçildiği kongreyi müteakip yapacağı ilk toplantıda, gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile kendi üyeleri arasından bir Parti Genel Sekreteri seçer. Genel Sekreter;

a. Merkez Yönetim Kurulu, Başkanlık Divanı kararları ile Genel

Başkan'ın verdiği talimatların gereğini yerine getirir.

b. Merkez Yönetim Kurulu ve Başkanlık Divanı karar tutanaklarının tanzimi, imzalattırılması ve muhafazasını sağlar.

- c. Parti Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu ile Merkez Yönetim Kurulu ve Başkanlık Divanı arasındaki ilişkilerde gerekli idari hizmetlerin sunulmasını temin eder.
- d. Genel Başkanın onayını almak kaydıyla Partiyi bağlayıcı demeçler vermeye ve açıklamalar yapmaya yetkilidir.
- e. Genel Merkez yazışmalarını yürütür, idari hizmetlerini düzenler, denetler ve çalışmaların gerektirdiği destek hizmetlerini sağlar.
- f. Genel Merkezin daimî kadrolarında görev yapacak personelin, tayin, terfi ve iş akitlerinin feshini Genel Başkanın onayına sunar.
- g. Genel sekreter yardımcılarının ahenk içinde çalışmalarını sağlayarak Genel Sekreterlik hizmetlerinin verimli, etkin ve sağlıklı yürütülmesini temin eder.

Genel Sekreter Yardımcıları

Madde 50- Genel sekreterlik hizmetlerinin yürütülmesinde Genel Sekretere yardımcı olmak üzere, Merkez Yönetim Kurulu üye-

leri arasından gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile iki genel sekreter yardımcısı seçilir. Genel Sekreter Yardımcıları; personel, idari ve destek hizmetleri, bilgi işlem, teknik işlerden; protokol, kurumlarla ve halkla ilişkiler ve güvenlik işlerinden sorumlu olmak üzere görevlendirilirler. Genel sekreter yardımcılarının görev bölümü, yetki ve sorumlulukları Genel Başkan tarafından belirlenir.

Başkanlık Divanının Teşkili ve Çalışma Esasları

Madde 51- Başkanlık Divanı;

- a. Genel Başkan,
- b. Genel Başkan Yardımcıları,
- c. Genel Sekreter,
- d. Genel Sekreter Yardımcılarından

teşekkül eder.

Divan toplantıları, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile Genel Başkan'ın uygun gördüğü şekil, süre, yer ve zamanda yapılır, kararlar katılanların çoğunluğu ile alınır. Ancak, Merkez Yönetim Kurulu yetkisindeki konulara ilişkin alınacak kararlarda üye tam sayısının salt çoğunluğu aranır.

Genel Başkan dışındaki Başkanlık Divanı üyelerinin görev ta-

nımları ile çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Başkanlık Divanının Görev ve Yetkileri

Madde 52- Başkanlık Divanı, Genel Başkan'ın danışma ve Parti-

nin yürütme organı olarak;

a. Genel Başkan ve Parti sözcüsü tarafından gerek görülmesi

hâlinde Parti adına yapılacak önemli açıklamalara ilişkin esasların

tespit edilmesinde,

b. Partinin, Merkez Yönetim Kurulu kararları doğrultusunda

sevk ve idaresinde,

c. Partinin muhtelif teşkilât ve kademelerinin kurulması ve kal-

dırılması ile çalışmalarında uyum ve iş birliğinin sağlanmasında,

d. Partinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu ve partili Kabine üyeleri ile Genel

Merkez arasındaki koordinasyonun temininde,

e. Partinin program, amaç ve ilkelerinin duyurulması, yayılması

ve benimsetilmesi için gerekli tedbirlerin alınmasında,

- f. Teşkilatın çalışmalarının yönlendirilmesinde, talep ve önerilerin değerlendirilerek karara bağlanmasında,
- g. Partinin kanunlara uygun faaliyette bulunmasında,
- h. Yürütme organı ve diğer partilerle ilişkilerin düzenlenmesi ve gerekli kararların alınmasında,
- i. Parti Tüzük ve Programı doğrultusunda Partinin politikalarının ve seçim bildirgelerinin hazırlanmasında,
- j. Meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ve medya ile ilişkilerin düzenlenmesinde,
- k. Başka partilerden gelen işbirliği ve görüşme talepleri ile görüş ve önerilerin değerlendirilmesinde,
- l. Tüzükte öngörülen yönetmeliklerin hazırlanmasında, Partinin çalışma programının yapılmasında ve faaliyet raporu hazırlanmasında,
- m. Uluslararası ilişkilerin yürütülmesinde,
- n. Kongrelerin zamanında ve usulüne uygun yapılmasında, Partinin seçime hazır bulundurulması için gerekli düzenleme ve çalış-

maların yapılmasında,

o. Partinin amacına uygun olarak gelir elde edilmesi ve harcama

yapılmasında ve bunlara ilişkin esasların hazırlanmasında,

ö. Araştırma, geliştirme çalışmaları ile hizmet içi eğitim faaliyet-

lerinin düzenlenmesinde,

p. Genel Başkanın gerek görmesi halinde Tüzükte Genel Baş-

kan'a verilen diğer görevlerin yerine getirilmesinde, Genel Başkana yardımcı olur.

Ayrıca, Tüzükte verilen görev ve yetkilere ilişkin kararların

yanında, acil ve zaruri hâllere münhasır olmak ve yapılacak ilk

Merkez Yönetim Kurulu toplantısına sunulmak kaydıyla, Merkez

Yönetim Kurulu yetkisindeki bütün konularda kararlar alıp, bu kararları uygulatabilir.

Merkez Yönetim Kurulunun Teşkili, Süresi ve Çalışma Usulü

Madde 53- Merkez Yönetim Kurulu, Büyük Kongre'den sonra

Partinin en üst seviyede karar organıdır. Parti Genel Başkanı ve Bü-

yük Kongre’de seçilen yetmişbeş asıl, yirmibeş yedek üyeden teşekkül eder.

Parti teşkilâtında herhangi bir görev yürütmekte olanlardan

Merkez Yönetim Kurulu üyeliğine seçilenlerin, bu göreve başlaya-

bilmeleri için eski görevlerinden ayrılmaları gerekir.

Merkez Yönetim Kurulunun görevi seçildikleri kongreyi takip

eden olağan kongreye kadar devam eder. Bu süre içinde istifa ve

diğer sebeplerle Kurulda meydana gelecek boşalmalar, yedek üye-

lerin sırasıyla göreve daveti sonucunda doldurulur.

Boşalan üyenin

yerine seçilen kişi, asıl üyenin süresini tamamlar.

Merkez Yönetim Kurulu üye tam sayısının salt çoğunluğu ile

ayda bir toplanır. Ayrıca, Genel Başkan gerekli gördüğü hallerde

Merkez Yönetim Kurulunu toplantıya çağırır.

Toplantıların yeri,

zamanı ve toplantı gündemini Genel Başkan belirler.

Kararlar toplantıya katılanların çoğunluğu ile alınır.

Oyların

eşitliği hâlinde Genel Başkan'ın tercihte bulunduğu tarafın görüşü benimsenir.

Merkez Yönetim Kurulu, Genel Başkanın bulunmadığı zaman-

larda Genel başkan vekilinin başkanlığında toplanır. Herhangi bir mazereti olmaksızın üst üste üç toplantıya katılmayan üye istifa etmiş sayılır.

Merkez Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkileri

Madde 54- Merkez Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

a. Parti program ve tüzük hükümleri ile Büyük Kongre kararları-

rının uygulama esaslarını tespit etmek,

b. Anayasa, siyasi partiler ve seçim kanunları ile Parti Tüzük,

Program ve politikaları doğrultusunda Partinin bütün teşkilât bi-

rimlerinin sevk ve idaresine ilişkin kararlar almak,

c. Parti Tüzük ve Programında yer alan amaç, temel ilke ve he-

defler ile Parti politikalarının toplumun her kesimine yayılması, ta-

nıtılması ve benimsenmesine yönelik çalışmaların yürütülmesi için

gerekli tedbirleri almak. Bunun için her türlü basın yayın organ-

larından ve kitle haberleşme vasıtalarından faydalanma esaslarını

belirlemek,

d. Parti faaliyetlerinin yürütülmesine temel olmak üzere hazırla-

nan çalışma programlarını onaylamak ve bu programları yürütecek

çeşitli ihtisas komisyonlarının teşkil edilmesine karar vermek,

e. Anayasa ve Siyasi Partiler Kanunu ile sair ilgili mevzuat hü-

kümleri uyarınca lüzum görülen yerlerde parti teşkilâtları kurmak,

kurmaya yetki vermek ve feshetmek, işten el çektirmek, teşkilâtı bir

bütün hâlinde geliştirmek ve yaygınlaştırmak,

f. İttifak kurulması, ittifaka ortak olunması veya ittifaktan çekilmesine karar vermek.

g. Hazırlanan Parti faaliyet raporu ile kesin hesabı onaylayarak

büyük kongreye sunmak,

h. Milletvekili genel veya ara seçimleri ile mahalli seçimlere ka-

tılıp katılmamaya karar vermek; seçim işlerini düzenlemek, sevk ve idareye ilişkin kararlar almak,
i. Milletvekilliği ve belediye başkanlıkları ile il genel meclisi ve belediye meclisi üyelikleri için aday tespitine ilişkin usul ve esasları belirlemek,
j. Bu Tüzükte ve Siyasi Partiler Kanununda gösterilen esaslar dahilinde parti gelirlerini artırmak için gerekli tedbirleri almak ve çalışmalarda bulunmak,
k. Parti Teşkilâtı'nın mevzuat hükümleri doğrultusunda çalışmasını temin etmek ve her kademedeki Parti faaliyetlerinde etkinliğin arttırılması için, Genel Başkan tarafından atanan parti müfettişlerinin görev, yetki ve sorumluluklarını belirlemek,
l. Genel Merkez ile il ve ilçe teşkilâtlarına ait faaliyet raporu, bütçe ve kesin hesapları süresi içinde inceleyerek onaylanmalarını ve birleştirilmelerini sağlayarak, Büyük Kongre'nin onayına sunulmasına karar vermek,

m. Parti Program ve Tüzüğü'nde gerekli değişiklikleri tespit etmek, değişiklik tasarılarının hazırlanmasını sağlamak ve bu tasarlardan uygun görülenlerin Büyük Kongre'nin onayına sunulmasına karar vermek,

n. Tüzükte öngörülen ve parti içi faaliyetleri düzenleyen yönet-

melik tasarılarını karara bağlamak,

o. Zorunlu sebepler dolayısıyla büyük kongrenin toplanamadığı

hâllerde, partinin hukuki varlığına son verilmesi ve tüzük ve prog-

ramının değiştirilmesi dışındaki bütün kararları almak,

ö. Siyasi partiler ve seçim kanunları ile ilgili diğer kanunların ve

Parti Tüzüğü'nün verdiği bütün görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak.

Danışma Kurulu

Madde 55-Danışma Kurulu, Türkiye ve dünya meseleleri hakkında Genel Başkan'a görüş ve öneriler sunmak üzere oluşturulabilecek bir kurul-

dur. 40 üyeden oluşan Danışma Kurulunun üyeleri Genel Başkan

tarafından belirlenir.

Danışma Kurulu üyeleri ortaklaşa veya bağımsız olarak, Genel

Başkan tarafından belirlenecek konularda araştırma ve çalışmalar

yapar. Ayrıca önemli gördükleri konularda kendiliklerinden hazır-

ladıkları çalışmaları ve raporları Genel Başkan'a sunarlar.

Danışma Kurulu, Genel Başkan başkanlığında, Genel Başkanın gerek gördüğü

hâllerde toplanır. Toplantının yeri, zamanı ve gündemi Genel Baş-

kan tarafından belirlenir.

Genişletilmiş Yüksek İstişare Meclisi

Madde 56- "Genişletilmiş Yüksek İstişare Meclisi" Türkiye ve

dünya meseleleri ile partiyi ilgilendiren konularda gerektiğinde gö-

rüşlerine başvurulmak üzere; Merkez Yönetim Kurulu ve Danışma

Kurulu üyeleri, milletvekilleri, belediye başkanları ile il ve ilçe baş-

kanlarından, il genel meclisi ve belediye meclisi üyelerinden oluşur.

Genişletilmiş Yüksek İstişare Meclisi toplantıları
Genel Baş-

kan'ın; gerekli gördüğü zamanlarda ve çağrısı
üzerine belirlediği
gündemle yapılır.

Genel Başkan Başdanışman ve Danışmanlığı

Madde 57- Genel Başkan çeşitli konularda
araştırma, inceleme,
değerlendirme ve benzeri çalışmalar yaptırmak
üzere yeteri kadar
başdanışman ve danışman görevlendirebilir.

Başdanışman ve da-

nışmanlar, Genel Başkan'ın gerek görmesi halinde
Merkez Yönetim

Kurulu, Başkanlık Divanı ve Genişletilmiş Yüksek
İstişare Meclisi

toplantılarına veya diğer parti toplantılarına oy hakkı
olmaksızın

katılabilirler. Ayrıca bunlar, Genel Başkan'ın uygun
görüşü ile Par-

tiyi temsilen parti dışı toplantılara iştirak edebilirler.

Parti Müfettişliği

Madde 58- Genel Başkan, her kademedeki parti
faaliyetlerinin

Anayasa, kanunlar, Parti Tüzük ve Programı ile ülke
ve Parti men-

faatleri doğrultusunda yürütülmesini sağlamak ve bu faaliyetlerde etkinliği artırmak için, denetim çalışmaları yapmak üzere yeteri kadar parti müfettişi görevlendirebilir. Denetimle görevlendirilecek parti müfettişlerinin görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Siyasi Etik Kurulu

Madde 59- Genel Merkezde, teşkilat görevlilerinin görevlerini yürütürken uymaları gereken davranış ilkelerini belirlemek, ilgili şikâyet ve başvuruları karara bağlamak, teşkilatlarda etik kültürünü yerleştirmek üzere çalışmalar yapmak ve Genel Başkan tarafından verilecek ilgili diğer görevleri yerine getirmek üzere; Genel Başkan'a bağlı "Siyasi Etik Kurulu" kurulabilir. Kurul, başkan dahil dokuz üyeden oluşur. Kurul başkan ve üyelerini görevlendirmeye ve görevden almaya Genel Başkan yetkilidir. Kurulun görev ve yetkileri ile çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Çalışma Grupları

Madde 60- Genel Merkez ile il ve ilçe teşkilatlarında; dünya ve

ülke meseleleriyle ilgili çeşitli konularda, teşkilat kademesinin bu-

lunduğu yerin siyasi ve sosyal gelişmeleri ile sorunları ve potansi-

yeli hakkında ve diğer parti faaliyetlerine yönelik olarak, araştırma

ve değerlendirmeler yapmak üzere çalışma grupları kurulabilir.

Çalışma grupları, kuruldukları kademenin başkanına bağlı olarak

faaliyet gösterirler ve çalışmalarını bir rapor halinde bağlı olduğu

makama sunarlar.

Çalışma grupları, Genel Merkezde Genel Başkanın, il ve ilçe

teşkilatlarında Başkanlık Divanının izni ile kurulur.

Genel Başkan,

Genel Merkezdeki çalışma gruplarının, doğrudan kendisine bağlı

ya da bir divan üyesine bağlı olarak faaliyet yürütmesini uygun görebilir.

Büyük Kongre

Madde 61-Büyük Kongre seçilmiş üyelerle tabii üyelerden teşekkül eder.

- a. Seçilmiş üyeler, her il kongresinin seçtiği ve toplamı 1.200 olan delegelerdir. TBMM üye tam sayısının değiştirilmesi durumunda, yapılacak ilk kongrelerde TBMM üye tam sayısının iki katı, il kongrelerinde seçilecek üye sayısı olarak dikkate alınır.
- b. Tabii üyeler; Partinin Genel Başkanı, Merkez Yönetim ve Merkez Disiplin kurullarının üyeleri, parti üyesi bakan, cumhurbaşkanı yardımcısı, cumhurbaşkanı ve milletvekilleri ile üyelikleri devam eden parti kurucularıdır. Üyeliği devam eden Parti kurucularının, seçilmiş Büyük Kongre üye sayısının yüzde 15'inden fazla olması durumunda, Kongre üyesi olacakların yüzde 15 oranı ile sınırlandırılmasında Parti Genel Başkanı yetkilidir. Ancak parti üyeliğinden ayrılmış kurucular tekrar partiye üye kaydedilmiş olsa bile kurucu sıfatı ile tabi delege olamaz. Büyük Kongrenin tabii delegeleri olanlar il kongrelerinde delege seçilemezler ve bu delegelerden Merkez Yönetim Kurulu üyesi

olanlar, bu Kurulun ibrasına ilişkin oylamalara katılamazlar.

Büyük Kongrenin Görev ve Yetkileri

Madde 62- Büyük Kongre, partinin en üst düzeyde yetkili ve

sorumlu karar organıdır. Parti teşkilâtının bütün birimleri ile her

türlü Parti faaliyeti ve Parti politikası hakkında son ve kesin karar

verme yetkisine sahiptir.

Başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

a. Parti Genel Başkanı, Merkez Yönetim Kurulu ve Merkez Di-

siplin Kurulu asıl ve yedek üyelerini gizli oyla seçmek.

b. Gerek görülmesi hâlinde Partinin Tüzük, Program ve adını

değiştirmek.

c. Gerekli gördüğü hallerde Partinin gelir-gider ve harcamalarını

kapsayan kesin hesabını bir komisyon marifetiyle inceleterek kara-

ra bağlamak.

d. Merkez Yönetim Kurulunu ibra etmek veya kesin hesabı red-

detmek.

e. Kanunlar, Parti Tüzük ve Parti Programı

çerçevesinde toplu-

mu ve devleti ilgilendiren konular ile kamu faaliyetleri ve Parti politikası hakkında, genel nitelikte olmak şartıyla temenni kararları veya bağlayıcı kararlar almak.

f. Parti yararı ve ilgilinin özel durumu itibarıyla gerek görülmesi durumunda, her kademedeki disiplin kurulunca verilen cezaları affetmek,

g. Partinin feshine veya başka bir parti ile birleşmesine ve böylece hukuki varlığı sona erecek olan Partinin, taşınır ve taşınmaz malları ile haklarının tasfiye usul ve esaslarını belirlemek.

h. İlgili kanunlar ile bu tüzükte Büyük Kongre tarafından karara bağlanması öngörülen sair hususları karara bağlamak.

Büyük Kongre Toplantıları ve Gündem

Madde 63- Olağan ve olağanüstü olmak üzere iki farklı Büyük

Kongre toplantısı düzenlenebilir.

Büyük Kongrenin olağan toplantıları Merkez Yönetim Kurulu-

nun tespit edeceği yer ve zamanda yapılır. Ancak bu toplantılar

arasında geçecek süre iki yıldan az, üç yıldan fazla olamaz.

Olağanüstü büyük kongre toplantılarına ise Genel Başkan ve

Merkez Yönetim Kurulunca gerek görülen hâllerde veya Büyük

Kongre delegelerinin en az beşte birinin imzaları ile birlikte noterce

onaylı yazılı talebi üzerine çağrılabilir.

Bu toplantılarda sadece toplantı gündeminde yer alan konular

görüşülür ve karara bağlanır, olağanüstü toplantılarda seçim yapılamaz.

Büyük Kongre gündemini Merkez Yönetim Kurulu hazırlar.

Olağanüstü toplantının gündemi ise, davet yapan organca düzen-

lenir. Gündemsiz olağanüstü toplantı talebinde bulunulamaz.

Büyük Kongrenin toplanacağı günü, yeri, saati ve gündemi ile

çoğunluk sağlanamadığı takdirde yapılacak

ikinci toplantıya ilişkin

hususlar kongreden en az 15 gün önce il başkanlıklarına bildirilir ve mutata vasıtalarla ilan edilir.

Toplantının yeri, zamanı ve gündemi ile ikinci toplantıya dair hususlar ve Büyük Kongre üyelerini gösterir delege listesi, kongre toplantısından en az 15 gün önce yetkili ilçe seçim kurulu başkanına bildirilir.

Bu liste, Büyük Kongrede yoklama cetvelini teşkil eder.

Büyük Kongrenin Açılışı

Madde 64- Büyük Kongre, Parti Genel Başkanı veya teşkilât iş-

lerini yürüten Genel Başkan Yardımcısı yahut Genel Başkanın görevlendireceği Merkez Yönetim Kurulu üyelerinden biri tarafından

usulüne uygun olarak yoklama yapıldıktan sonra yeterli çoğunluk sağlanmışsa açılır.

Büyük Kongrenin karar yeter sayısı hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğudur. Oylarda eşitlik hâlinde Genel Başkan'ın oyu doğrultusunda karar alınır.

Parti Tüzük ve Programında değişiklik yapılmasına ve partinin

genel politikasını ilgilendiren konularda karar alınmasına bağlı teklifler hakkında karar verebilmek için bunların; Genel Başkan, Merkez Yönetim Kurulu ya da Büyük Kongre üyelerinin en az yirmide biri tarafından ileri sürülmüş olması gereklidir. Kanun, Parti Tüzüğü ve Parti Programı çerçevesinde, toplumu ve devleti ilgilendiren konular ile kamu faaliyetlerine ilişkin Parti politikasının oluşturulmasına dair teklifleri karara bağlamak için, bu tekliflerin hazır bulunanların en az üçte biri tarafından yapılmış olması şarttır. Bu gibi teklifler, Büyük Kongre tarafından seçilecek bir değerlendirme komisyonunda görüşüldükten sonra, komisyonun hazırlayacağı rapor incelenir ve karara bağlanır. Kongre Divanı ve Görevleri Madde 65- Büyük Kongre’de gündeme geçilmeden önce; bir başkan, iki başkan yardımcısı ve iki katip seçilerek kongre divanı teşkil edilir. Büyük Kongrenin divan başkanı gizli oyla seçilir. Aday tek

olduğunda bu seçim açık (iş'ari) oylamayla yapılır.

Kongre divanı

başkan yardımcıları ve katipleri açık oylamayla seçilir.

Kongre divanı; gündeme uygun olarak kongreyi yönetmek, mü-

zakereleri idare etmek, toplantı düzenini sağlamak, oylamaların sa-

yım ve dökümlerini denetlemek ve tasnif sırasında veya sonradan

yapılan itirazları inceleyip karara bağlamak ve kongre tutanağı ha-

zırlayıp imzalamakla görevlidir.

Açılış Konuşması ve Raporların Okunması

Madde 66- Büyük Kongre'de divanın teşkilinden sonra, açılış

konuşması için Parti Genel Başkanı'na söz verilir.

Genel Başkan

yoksa Genel Başkanlığa vekâlet eden üye açılış konuşmasını yapar.

Daha sonra Merkez Yönetim Kurulunun faaliyet raporu Genel Baş-

kan tarafından görevlendirilen bir üye tarafından okunur.

Komisyonların Teşkili

Madde 67- Büyük Kongre'de divan çalışmalarına yardımcı ol-

mak üzere, konunun özelliğine ve kongrede beliren eğilime uygun olarak, divana karşı sorumlu olacak yeter sayıda komisyon kurulur. Her komisyon bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir kâtip seçmek suretiyle komisyon divanını teşkil eder. Divan, gündemi belirleyerek incelemeleri başlatır. Divan, işin mahiyetine uygun olmak kaydıyla, özel ihtisas gerektiren herhangi bir konunun açıklanması veya savunulması görevini, Kongre üyelerinden birine verebilir. Komisyon divanının toplantı yeter sayısı üye tam sayısının salt çoğunluğu, karar yeter sayısı ise oylamalara katılanların çoğunluğudur. Oylarda eşitlik olması durumunda divan başkanının bulunduğu tarafın görüşü kabul edilmiş sayılır. Komisyon başkanı, inceleme sonuçlarını gösterir komisyon raporunu, varsa ekleri ile birlikte üyelere imzalattırdıktan sonra Büyük Kongre Divanına verir. Komisyon raporu Büyük Kongrede görüşülerek oylanır. Kabul

edilirse kesinlik kazanır.

Kongre Görüşmeleri

Madde 68- Büyük Kongre görüşmeleri gündemdeki sıraya göre

yapılır. Kongre gündemine ve görüşme usulüne hâkimdir. Gün-

demdeki sıranın değiştirilmesi veya bir konunun gündeme alınma-

sı Kongre kararına bağlıdır. Gündem üzerinde fikir birliği sağlanın-

ca, başkan gündemin bu hâliyle kabulünü açık oylamaya sunar.

Görüşmeler, söz isteği sıraları tespit edilerek yürütülür. Par-

ti Genel Başkanına, Merkez Yönetim Kurulu üyeleri ile komisyon

başkanları veya sözcülerine öncelik tanınır.

Kongrede bulunan ve delege olmayan misafirlere söz ve konu-

ma hakkı Büyük Kongre üyelerinin kabul oyları ile tayin olunur.

Çalışma raporunda daha önce muhalefet şerhi vermiş olan Mer-

kez Yönetim Kurulu üyesine, rapor aleyhine konuşmak üzere söz

verilmez.

Seçim Hazırlıkları ve Adaylık

Madde 69- Büyük Kongre üyelerinin isim listesi, toplantı tarihinden en az 15 gün önce Yüksek Seçim Kurulunun belirlediği ilçe seçim kurulu başkanına iki nüsha hâlinde verilir.

Siyasi Partiler Kanunu'nun 21'nci maddesindeki esaslar dahilinde seçim kurulu başkanınca tasdik edilen bu listeler kongre toplantı tarihinden en az yedi gün önce Parti Genel Merkez binasına asılarak ilân edilir.

İlân suresi üç gündür ve bu süre içerisinde yapılacak itirazlar, ilgili hâkim tarafından en geç iki gün içerisinde karara bağlanır. Kesinleşen ve mühürlenerek partiye iade edilen listeye hiçbir suretle itiraz edilemez.

Büyük Kongre tarafından yapılacak, Genel Başkan, Merkez Yönetim Kurulu ve Merkez Disiplin Kurulu üyeliği seçimleri yargı gözetimi altında gizli oy ve açık tasnif + esasına göre aşağıdaki şekilde yapılır.

Büyük Kongrede genel başkanlığa ve seçim yapılacak diğer organlara adaylık başvurusu için Kongre Başkanlık Divanınca belirli bir süre tespit edilerek Kongreye duyurulur. Bu süre sonunda adaylar ilân edilirler. Aynı kişi, partinin seçim yapılacak farklı organlarına aynı anda aday olamaz. Bir büyük kongre delegeesi, birden çok genel başkan adayını genel başkanlık için teklif edemez. Birden fazla aday için teklifte bulunanların imzaları geçersiz sayılır. Teklife ilişkin imzalar divan başkanı veya görevlendireceği kişinin huzurunda verilir. Genel başkan adayı olabilmek için; milletvekili olabilme şartlarına sahip bulunmak, aday olacağı büyük kongreden en az bir önceki olağan kongre tarihi itibarıyla parti üyesi olmak ve bu sürede başka partilerin üyesi, aday adayı ya da aday olmamış olmak, partili üyelerin görev ve sorumluluklarını düzenleyen Tüzüğün 11'inci

maddesine aykırı davranmamış olmak, en az 40 Genel Kurul delegesinin yazılı önerisi ile genel başkanlığa teklif edilmiş olmak gerekmektedir.

Parti Genel Başkanlığı için aday gösterilenlerin, oylarını

ayrı ayrı ve yeter sayıda çoğaltılarak Kongre Divanına teslim edilir.

Merkez Yönetim Kurulu ve Merkez Disiplin Kurulu üyeliği se-

çimlerine aday olabilmek için Genel Kurul delegesi olmak gerekir.

Delege olmayan kişilerin aday olabilmesi için parti üyesi olması ve

en az 40 genel kurul delegesinin imzası ile adaylığa teklif edilme-

si şarttır. Teklife ilişkin usul, divan başkanlığınca belirlenir. Büyük

Kongre tarafından seçilecek kurul asıl ve yedek üyeliklerinde, Tü-

züğün 10'uncu maddesinin (b) bendinde yer alan üç aylık süre şartı

aranmaz.

Büyük Kongrede yapılacak seçimlerde Merkez Yönetim Kurulu

ve Merkez Disiplin Kuruluna aday olanlar; her kurul için ayrı ayrı

belirtilmek suretiyle aynı toplu listede gösterilebileceği gibi, her kurul için ayrı toplu listeler de düzenlenebilir. Bu şekillere uygun hazırlanmış ve farklı renklerde olabilecek toplu oy pusulaları kongre başkanlık divanınca tasnif edilerek, mühürlenmek için görevli seçim kuruluna verilir. Ayrıca, her kurul için ayrı ayrı olmak üzere asıl üye ve yedek üye ayrımı ile sayı sınırlaması yapılmaksızın listeler oluşturulabilir. Bu listelere yazılan her ismin karşısına bir işaret kutusu konularak çoğaltılır ve mühürlenerek oy pusulası hâline getirilmek üzere ilçe seçim kurulu başkanına verilir. Seçim yapılacak kurullara toplu listeler dışında ferdi olarak müracaat etmek suretiyle aday olanlar, divan başkanlığınca aday olunan her organ için ayrı bir liste oluşturulmak suretiyle işleme konulur. Bu listelerde isim sıralaması, her organ için ayrı ayrı kura ile belirlenen bir isim başa yazılmak ve alfabetik sıraya göre diğer

isimlerin bu ismi takip etmesi şeklinde yapılır. Sıralama yapılan münferit aday listelerinin başına “Ortak Liste” şerhi düşülerek, her ismin karşısına bir işaret kutusu konulmayı müteakip, çoğaltılır ve mühürlenip oy pusulası hâline getirilmek üzere seçim kurulu başkanına verilir. Toplu listeler dışındaki listelere, yedek üye yazılamaz. Kongrelerde yapılacak seçimler, ilgili seçim kurulunun gözetimi ve denetiminde yapılır. Seçim kurulu başkanı, bir başkan ile iki üyeden oluşan yeteri kadar seçim sandık kurulu oluşturur. Sandık kurulu başkanı ile bir üyesi memurlar, diğer üyesi de aday olmayan Parti üyeleri arasından seçilir. Ayrıca her sandık için aynı şekilde üçer yedek üyede belirlenir. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula, memur üye başkanlık eder. Seçim sandık kurulu, kanunun ve tüzüğün öngördüğü esaslara göre seçimlerin yürütülmesi ve oyların tasnifiyle görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif

işleri bitinceye kadar aralıksız devam eder.

Oyların Kullanılması

Madde 70- Seçim kurulunca mühürlenerek kesinleştirilmiş

bulunan Büyük Kongre üye listesinde isimleri yer almayanlar oy

kullanamazlar. Oy verecekler, nüfus cüzdanı veya resimli kimlik

kartıyla bilgileri tespit edildikten ve listede isminin karşısına imza

attırıldıktan sonra oy kullanılır.

Delegeler, temsil ettikleri illerin alfabetik sırasına göre, sadece

kendi oylarını kullanabilirler.

Oylar, aday olunan kurulu belirtmek suretiyle toplu liste hâlinde

kullanılmış ve aynı organ için; bir zarftan birden fazla aynı toplu

liste çıkmış ise bu listelerden biri, birden fazla farklı toplu liste çık-

tığında ise her iki liste de geçersiz sayılır.

Kimin tarafından verildiğine dair işaret taşıyan zarf ve oy pusu-

ları geçersiz sayılır.

Seçim yapılan organın üye sayısından fazla kişinin aday göste-

rildiği listelerde, adayların isimlerinin sol başındaki kutuyu işaret-
lemek suretiyle oy kullanılır. Bu durumda delege; Merkez Disiplin Kurulu için en çok dokuz, en az beş, Merkez Yönetim Kurulu için en çok yetmişbeş, en az kırk adayı işaretleyebilir. İşaretsiz veya eksik sayıda işaretle zarfa konulan listelerdeki oylar tasnif edilirken, isim sırasına göre yukarıdan aşağıya, o kurulun sayısı tamamlanıncaya kadar olan adaylar birer oy almış sayılır. Oyların yukarıda belirtilenden farklı kullanılması hâlinde, belirtilen sayıdan az veya fazla adayın işaretlenmesi ya da adayların isimlerinin çizilmesi ve benzeri durumlarda oy pusulası hiç işaretlenmeden kullanılmış sayılır. Kongrede bulunan delegelerin tamamı oy kullandıktan ve sandık kurulunca yapılan uyarılara rağmen oy kullanacak başka delege kalmadığı anlaşıldıktan sonra, durum sandık kurullarınca bir tutanakla tespit edilerek sandıklar açılır ve oy sayımına geçilir.

Sayım ve döküm sırasında en fazla oy alanlar asıl üyeliklere, diğerleri de sırasıyla yedek üyeliklere seçilmiş sayılırlar. Eşit oy alan adaylar varsa kura çekilir. Oylar toplu liste hâlindeki oy pusulaları olarak kullanılmış, asıl ve yedek üyelerin sıfatları belirtilmiş ise değerlendirme bu şekle uygun yapılır. Aday isimlerinin üzerinin çizilmesi halinde oy pusulaları hiç işaretlenmemiş kabul edilir. Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır.

Kongre Tutanakları

Madde 71- Seçim sonuçları, sandık seçim kurullarınca açıklanır ve bu sonuçlar tutanakla tespit edilir. Kongre tutanakları, kongre

başkanlık divanınca en az üç suret düzenlenerek, kongreye ilişkin diğer belgelerle birlikte yeni seçilen Genel Başkan'a verilir.

Kullanılan oylar ve seçim sonuçlarına ilişkin tutanak ile kongre tutanağının birer örneği ilgili seçim kurulu başkanına teslim edilir.

Mal Bildirimi

Madde 72- Merkez Yönetim Kurulu üyeleri ile il başkanları seçildikleri kongreyi takip eden iki ay içerisinde, Genel Sekreterlikçe belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde Parti Genel Sekreterliğine mal bildiriminde bulunurlar.

YEDİNCİ BÖLÜM DİSİPLİN HÜKÜMLERİ

Disiplin Kurulları

Madde 73- Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına, Parti Tüzüğüne,

yönetmeliklere ve partinin yetkili organlarınca alınan kararlara ay-

kırı hareket eden parti üyeleri hakkında karar vermek ve Tüzükte

gösterilen diğer disiplin işlerini yürütmek üzere illerde il disiplin

kurulları, Genel Merkezde Merkez Disiplin Kurulu, Türkiye Büyük

Millet Meclisi Parti Grubunda ise Grup Disiplin Kurulu teşkil olu-

nur.

Her kademedeki disiplin kurulu üyeleri, kongreler ve Türkiye

Büyük Millet Meclisi Parti Grubu üyelikleri hariç olmak üzere Par-

tide başka bir organ veya kurulda görev alamazlar, Partiye bir hiz-

met bağı ile bağı olamazlar ve Partiden herhangi bir surette gelir sağlayamazlar.

Disiplin Kurulunun görev süresi müteakip kongreye kadar de-

vam eder. Üyeliklerde boşalma olması hâlinde yedekler sıra ile görevi çağrılır.

Merkez Disiplin Kurulu, Büyük Kongreden sonraki ilk toplan-

tısında kendi arasından bir başkan, bir başkan vekili ve bir de sek-

reter seçer. İl disiplin kurulları da aynı şekilde kendilerini seçen il

kongrelerinden sonra toplanıp aralarından bir başkan seçerler.

Disiplin kurulları, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile topla-

nır, hazır bulunanların çoğunluğu ve gizli oyla karar verir. Ancak,

Partiden kesin çıkarma kararları için üye tam sayısının çoğunluğunun kararı gereklidir.

Disiplin Kurulu üyeleri; eşleri, birinci ve ikinci derece kan ve

sıhri hısımları ile aynı kurulda görev alamazlar ve bunlarla ilgili

toplantılarda oy kullanamazlar.

Disiplin kurulları kendilerine tevdi edilen bir mesele ile ilgili ola-

rak en geç 15 gün içinde takibat başlatmak ve konuyu en geç iki

ay içinde görüşerek karara bağlamak zorundadır.

Aksi halde konu,

takibat yapılan kişinin lehinde kesinleşmiş sayılır.

Disiplin Kuruluna sevk edilen partili kendisini sözlü veya yazılı savunabilir. Savunma için süre,

savunmaya davet yazısının tebliğinden itibaren

15 gündür. Ancak, seçimlerde ve herkesin gözü önünde veya yayın

yoluyla ya da sosyal medya aracılığıyla işlenen disiplin suçların-

da bu süre 7 gündür. Sözlü savunma tutanakla tespit edilir. Süresi

içinde savunma yapmayanlar savunma hakkından vazgeçmiş sa-

yılır.

Savunmaya çağrı, Disiplin Kurulu Başkanlığınca yazılı olarak

yapılır. Bu yazıda iddia olunan suç ve varsa uygulanması iste-

nen disiplin cezası ile takibata sebep olan fiiller açık bir şekilde

belirtilir.

Disiplin kurulları, işlenen fiile uygun olarak Tüzükte öngörülen

cezayı verir. Disiplin organlarınca verilen cezalara ilişkin kararlar

gerekçeleri ile beraber en geç 30 gün içinde ilgililere tebliğ edilir.

Merkez Disiplin Kurulu

Madde 74- Merkez Disiplin Kurulu, Büyük Kongre tarafından

seçilen 9 asıl ve 5 yedek üyeden meydana gelir.

Merkez Disiplin

Kurulu; Genel Başkan, Merkez Yönetim Kurulu üyeleri, Danışma

Kurulu üyeleri, Merkez Disiplin Kurulu üyeleri, il yönetim kurulu

başkan ve üyeleri, büyükşehir ve il belediye

başkanları ile Türkiye

Büyük Millet Meclisinin yasama, denetim ve diğer faaliyetleri dı-

şındaki beyan, tavır ve davranışları bakımından partili milletvekil-

leri ve milletvekili olmayan partili bakanlar için birinci derece karar

merciiidir.

Merkez Disiplin Kurulu, il disiplin kurullarınca alınan ve kendi-

sine itiraz yolu ile gelen kararları; incelemek, tasdik etmek, lehte ve aleyhte değiştirmek veya tamamen kaldırmak suretiyle kesin olarak sonuçlandırır.

Merkez Disiplin Kurulu, bir il disiplin kurulunun boşalması hâlinde, bu kurulun görevini kendisi yürütebileceği gibi geçici olarak yürütmek üzere komşu bir il disiplin kurulunu da görevlendirebilir.

Müşterek Disiplin Kurulu

Madde 75- Müşterek Disiplin Kurulu; Merkez Disiplin Kurulu

ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Grup Disiplin Kurulunun bir ara-

ya gelmesiyle oluşur. Merkez Disiplin Kurulu

Başkanı, Başkan Ve-

kili ve Sekreteri, Müşterek Disiplin Kurulunun da başkanlık diva-

nını oluşturur. Partili milletvekillerine ilişkin olarak Grup Disiplin

Kurulunun veya Merkez Disiplin Kurulunun vermiş olduğu karara

ilgilinin itirazı hâlinde, son ve kesin kararı Müşterek Disiplin Ku-

rulu verir.
İl Disiplin Kurulu

Madde 76- İl Disiplin Kurulu, il sınırları dahilinde ikamet eden

ve diğer üst disiplin kurullarının görev sahasına giren partililer dı-

şında kalan bütün partililer hakkında birinci derecede disiplin karar merciidir.

İl Disiplin Kurulu kendiliğinden tahkikat yapamaz. Kendisine

Tüzükte gösterilen yetkili organlarca intikal ettirilen dosyaları in-

celer ve karara bağlar. İl Disiplin Kurulunun kararlarına karşı il-

gililerce tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içinde, Merkez Disiplin

Kuruluna başvurularak itiraz edilebilir.

Disiplin Cezaları

Madde 77- Disiplin kurullarınca uygulanacak disiplin cezaları

aşağıda gösterilmiştir

1. Uyarma,
2. Kınama,
3. Partiden veya gruptan geçici çıkarma,
4. Partiden veya gruptan kesin çıkarma.

Bir Türkiye Büyük Millet Meclisi Parti Grubu üyesinin, grup

üyeliğinden kesin çıkarılması parti üyeliğinden kesin çıkarılmayı,

parti üyeliğinden kesin çıkarılması ise, Türkiye Büyük Millet Meclisi Parti Grubu üyeliğinden kesin çıkarılmayı gerektirir. Kesin çıkarılma cezası alanlar bir daha partinin üyesi ve adayı olamazlar, hiçbir organında görev alamazlar. Geçici çıkarma cezası 6 aydan az, 2 yıldan fazla olamaz. Geçici çıkarma cezası, Disiplin Kurulu karar tarihinden başlar ve ceza süresince ilgili; grup üyesi ise grup çalışmalarına, parti üyesi ise parti faaliyetlerine katılamaz, faaliyetlerine katılmayacağı parti organlarına hiçbir teklifte bulunamaz. Ancak bu hüküm, o üyenin Parti Tüzüğüne, Parti Programına, partinin diğer mevzuatına ve organlarının bağlayıcı kararlarına uyması gereğini ortadan kaldırmaz. Geçici çıkarma cezası almış olan parti üyeleri, ceza süresince Tüzüğün 10'uncu maddesinde düzenlenen "Parti Üyeliğinin Sağladığı Haklar"dan yararlanamazlar. Cezanın bitiminden sonraki bir

yıllık süre içerisinde de Genel Merkez teşkilâtında ve kurullarında kendilerine görev verilemez ve bu kurullar için aday olamazlar.

Disiplin Cezalarını Gerektiren Haller

Madde 78- Partili üyenin kanun, Parti Tüzük ve Programına uy-

mayan olumsuz davranışlarda bulunması hâlinde, hakkında aşağıdaki cezalar uygulanır.

1. Uyarma Cezasını Gerektiren Hâller

a. Yetkili organlarca davet edildiği hâlde toplantılara katılma-

mak,

b. Parti içi birlik ve beraberliği zedeleyecek davranışlarda bulunmak,

c. Parti içi yazışmalarda Tüzük ve Yönetmelikte öngörülen kademelere uymamak,

d. Partinin yetkili organlarınca verilen görevleri mazeretleri

olmaksızın kabul etmemek veya zamanında yerine getirmeyerek

ihmal etmek.

2. Kınama Cezası Gerektiren Hâller

a. Kanunlara, Parti Tüzük ve Programı ile

yönetmelik hüküm-

lerine ve partinin yetkili organları tarafından verilen kararlara

söz, yazı ve sair şekillerde aleyhte davranışlarda bulunmak,

b. Parti içerisinde huzursuzluk ve geçimsizlik yaratmak,

c. Partide tutulması gereken defter ve kayıtları usulüne uygun olarak tutmamak,

d. Görevi ihmal veya savsaklamak.

3. Geçici Çıkarma Cezasını Gerektiren Haller

a. Milletvekili, il genel meclisi, belediye başkanlığı ve belediye

meclisi seçimleri için yetkili organların onayı olmaksızın adaylığı-

nı koymak,

b. Partide dayanışma ve iş birliğini bozacak, huzursuzluk yaratacak davranışlarda bulunmak,

c. Kanuni sorumlulukları saklı kalmak kaydıyla Partideki görevi

gereği kendisine teslim edilen eşya ve malzemeyi kaybetmek, görevden ayrılma ve ayırma hâlinde teslim etmemek veya teslim etmekten kaçınmak,

d. Partinin her kademedeki yöneticileri hakkında gerçek dışı haber yaymak, iftira, karalama ve küçük düşürücü beyan ve davranışlarda bulunmak,

e. Partinin gizli karar ve yazışmalarını her ne suretle olursa olsun

açıklamak, dışarı sızdırmak,

f. Yöneticilik görevini ihmal ederek partiye zarar vermek.

4. Kesin Çıkarma Cezasını Gerektiren Haller

a. Yetkili organların kararıyla ittifak ve işbirliği ile seçime girebilmesi hali dışında, Cumhurbaşkanlığı, Milletvekilliği ve mahalli idareler seçimlerinde diğer

partilerin veya bağımsız adayların lehinde çalışmak ve propagan-

dalarını yapmak, açık veya gizli olarak Parti ve adaylarının aleyhine çalışmak,

b. Siyasi Partiler Kanununca yasaklanmış konuları ihmal etmek

suretiyle parti hakkında kanuni takibata yol açacak davranışlarda

bulunmak,

c. Partiyi ve parti yetkililerini gerçek dışı iddia ve gerekçelerle şikâyet etmek ve parti yetkililerinin bilgisi olmadan parti adına resmi makamlarla muhatap

olmak, yalan bilgi ve beyanda bulunmak, yetkisiz demeç yayım-

lamak, partinin yetkili organları nezdinde demokratik ve medeni

ölçüler çerçevesinde halledilmesi gereken parti içi meseleleri, bel-

li kademe ve silsile düzenini bozarak basın ve yayın organlarında

açık şekilde tartışma ve polemik konusu yapmak, parti politikaları-

na kamuoyu önünde veya basın ve yayın organlarında ya da sosyal

medya aracılığıyla muhalefet etmek.

d. Partiyi şahsi menfaatlerine alet etmek,

e. Parti'nin birlik ve beraberliğini ciddi şekilde bozacak ve Genel Başkan, Başkanlık

Divanı Üyeleri ve bunlardan sonra hiyerarşide bulunan görevlilere

ve parti organlarına karşı ağır disiplinsizlik teşkil edecek veya ma-

nevi şahsiyetlerini rencide edecek ya da parti faaliyetlerini önemli surette aksatacak, partinin gelişmesine mâni olacak davranışlarda ve faaliyetlerde bulunmak veya başkalarını böyle davranış ve faaliyetlere ikna ve teşvik etmek.

f. Parti evrak ve kayıtları üzerinde tahrifat yapmak veya saklanması gerekli belgeleri ortadan kaldırmak,

g. Kongrelerde yapılan seçimlerde oy pusulalarında tahrifatta bulunmak, sahtecilik yapmak, seçimlere hile karıştırmak ve bu gibi hareketlerin içinde bulunanlarla iş birliği yapmak, yapılmış olan seçimlerin neticeleri ile ilgili şüphe yaratabilecek, gerçek dışı sözlü veya yazılı beyanda bulunmak ya da bu şekilde basın açıklamaları yapmak,

h. Üyelik ve delege olmaktan kaynaklanan haklarını kötüye kullanmak suretiyle kasten Partiye zarar vermek,

i. Sahte evrak düzenlemek ya da bu amaçla üye ve delegeleri kışkırtmak ve yönlendirmek, usulüne uygun olmayan işlemler

yapmak suretiyle, parti içinde huzuru bozmak, kaos yaratmak ve kamu oyunda partinin saygınlığına hanel getirici davranışlarda bulunmak.

Disiplin cezalarında herhangi bir üye hakkında takibat yapan disiplin kurulu, suçun işleniş tarzı ve olayın mahiyetine göre sevk eden kurulca talep edilen cezadan ağır olmamak kaydıyla yukarıda sözü geçen disiplin cezalarından herhangi birini vermeyi kararlaştırabilir.

Disiplin cezalarının herhangi birisiyle cezalandırılan bir üyenin aynı disiplin suçunu tekrar işlemesi veya aynı cezaya konu farklı fiili işlemesi hâlinde bir üst disiplin cezası ile cezalandırılır. Daha önce disiplin cezası almamış olmak kaydıyla ilgilinin durumu ve işlenen fiilin mahiyeti dikkate alınarak Tüzükte öngörülen cezanın bir altı da uygulanabilir. Sayılan hususlardan dolayı disiplin suçu işlediğine dair bilgi,

disiplin kuruluna sevk yetkisine sahip organlara ulaştığı tarihten itibaren 6 ay içerisinde bu kurulca sevk işlemi yapılmazsa veya her hâlde olaydan itibaren üç yıl geçtikten sonra bu üye hakkında zaman aşımı dolayısıyla takibat yapılamaz.

Disiplin Takibatı Yapma Yetkisi

Madde 79- Bir partili hakkında disiplin takibatı yapılması istemiyle ilgili disiplin kuruluna sevk edilmesine Genel Başkan, Merkez Yönetim Kurulu, Grup Yönetim Kurulu veya İl Yönetim Kurulu yetkilidir.

İl içerisinde ikamet eden parti üyeleri, belde ve ilçe yönetim kurulu başkan ve üyeleri, belde, alt kademe ve ilçe belediye başkanları ile belediye ve il genel meclisi üyeleri hakkında disiplin takibatı istemiyle il disiplin kuruluna sevke, Genel Başkan veya il yönetim kurulu yetkilidir.

İl yönetim ve disiplin kurulu başkan ve üyeleri, il ve büyükşehir belediye başkanları, Merkez Yönetim Kurulu, Danışma Kurulu, Merkez Disiplin Kurulu üyeleri ile milletvekilleri, milletvekili olmayan bakanlar

ve Genel Başkan hakkında disiplin takibatı istemiyle Merkez Disiplin Kurulu'na sevke, Genel Başkan veya Merkez Yönetim Kurulu yetkilidir.

Milletvekillerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi faaliyetleri ile ilgili veya Gruba ilişkin fiil ve hareketlerinden dolayı disiplin takibatı yaptırmaya Grup Yönetim Kurulu veya Genel Başkan yetkilidir.

Merkez Yönetim Kurulu üyeliği sona eren parti üyeleri hakkın-
da disiplin tahkikatı, Genel Başkan ve yardımcıları veya Genel Sek-
reterin yazılı isteği üzerine bağlı bulunduğu il başkanlığınca yap-
tırılır. İl başkanlığı işlem dosyasını il disiplin kuruluna sevk eder.

Merkez Yönetim Kurulu partili bir üyenin işlediği iddia olunan suçun muhtevasını göz önüne alarak disiplin takibatının Merkez Disiplin Kurulunca yapılmasına karar verebilir. Disiplin kurullarına sevk kararı, gizli oyla ve bu kararı alacak kurulun üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alınır.

Disiplin takibatı yapma işleminin nasıl olacağını disiplin kurulu-
na sevk etmeye yetkili organ tayin eder. Yetkili kurul, takibatı
üyelerden birine veya birkaçına yaptırabileceği gibi daha alt kade-
medeki bir organın üyelerine veya diğer partililere de yaptırabilir.
İlçe yönetim kurulları, disiplin takibatı yapılması isteklerini il
yönetim kuruluna bildirirler. Talepleri il yönetim kurulu üyeleri
veya başkanı ile ilgiliyse bu taleplerini yazılı olarak Merkez Yöne-
tim Kuruluna iletirler.
Bir şikâyetçinin bir üye hakkında kovuşturma isteğine bağlı suç
duyurusunu yazı ile ilgili ve yetkili kurula yapması üzerine kovuş-
turma yapılabileceği gibi, yukarıda yetkileri belirtilen kurul veya
kişilerce de doğrudan disiplin kovuşturması yapılabilir veya kuru-
la sevk edilebilir.
Bunun yanında vaki şikâyet veya bilgiyi yerinde ve doğru bul-
madıklarında takibata mahâl olmayacağına karar verebilirler.

İtiraz Usulü

Madde 80- Disiplin Kurulunca verilen disiplin cezalarına karşı;
hakkında hüküm verilen parti üyesi veya takibat yapan kurul tarafından bu Tüzükte aksine hüküm yoksa tebliğ tarihinden itibaren

10 gün içinde itiraz edilebilir. İtirazlar bu Tüzükte belirtilen esaslara göre itiraz dilekçesi ile bir üst kurula yapılabileceği gibi, kararı verecek olan disiplin kurulu başkanlığına da yapılabilir. İtirazlar en geç 15 gün içinde sonuçlandırılır. Verilecek karar kesindir.

Ayrıca, hakkında Partiden veya gruptan geçici veya kesin çıkarılma cezası verilen Parti üyesi, bu cezaya karşı disiplin kuruluna sevk eden organ veya merci veya disiplin kurulunun görev veya yetkisizliği veya alınan kararların kanuna, Parti Tüzüğüne veya iç yönetmeliğe şekil veya usul bakımından aykırı bulunduğu iddiasıyla, Parti itiraz yollarını kullandıktan sonra nihai karar niteliğinden

deki son karara karşı 30 gün içerisinde, nihai karar veren merciin

bulunduğu Asliye Hukuk Mahkemesine itiraz edebilir.

Disiplin Kuruluna Tedbirli Olarak Sevk

Madde 81- Partiden geçici veya kesin çıkarmayı gerektiren hâl-

lerde disiplin takibatı yaptırmaya yetkili organ, ilgili üyeyi tedbirli

olarak disiplin kuruluna sevk edebilir. Tedbirli olarak sevk kararı

üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile alınır. Bu hâllerde partili,

Partideki görevinden alınmış olur ve derhâl görevinden uzaklaştırılır.

Hakkında tedbir kararı verilen üye, üç gün içinde takibatı yürü-

tecek disiplin kurulu nezdinde itirazda bulunabilir. Bu istek disiplin

kurulu tarafından 7 gün içinde karara bağlanır.

Disiplin kurulunun

tedbiri kaldırması veya tedbiri kaldırma isteğinin reddedilmesi ka-

rarı kesindir. Bu konuda Disiplin Kurulu kararını verinceye kadar

üye, partideki görevine devam edemez.

Tedbir kararı kesin olmayıp, disiplin kurulunun geçici veya kesin çıkarma cezası ile birlikte kesinlik kazanır. Disiplin kurullarının cezayı tamamen kaldırması veya uyarma ve kınama cezası vermesi hâlinde tedbir kararı, yeni bir karara gerek kalmadan kalkar ve hâlinde tedbir kararı alınan partilinin bütün hakları geri verilir. Partiden kesin çıkarma kararı, üyenin kayıtlı bulunduğu il ve ilçe başkanlığı tarafından Parti kayıtlarından isminin silinmesi suretiyle yerine getirilir.

SEK

İZİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET
MECLİSİ PARTİ GRUBU

Türkiye Büyük Millet Meclisi Parti Grubu
Madde 82- Partinin, Türkiye Büyük Millet Meclisinde
20 veya
daha fazla milletvekili bulunması hâlinde, Parti
grubu meydana ge-
tirilir. Parti Genel Başkanı tarafından Türkiye Büyük
Millet Meclisi
Başkanlığına bir yazı ile grup kurulduğu bildirilir.
Parti milletvekil-
leri bu grubun üyeleridir.
Partinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubunun
çalışma usul
ve esasları bu Tüzükte gösterilen hükümler saklı
kalmak kaydıyla
Grup İç Yönetmeliğinde gösterilir. Grup İç
Yönetmeliği'nin, Gru-
bun kurulduğunu bildirim tarihinden itibaren 15 gün
içinde Grubu
meydana getiren milletvekilleri tarafından
hazırlanarak, Grup mil-
letvekillerinin salt çoğunluğu ile kabul edilmesi ve
Türkiye Büyük

Millet Meclisi Başkanlığına verilmesi şarttır.

Grup Başkanı, Başkan Vekilleri ve Grup Yönetim Kurulu

Madde 83- Parti Genel Başkanı aynı zamanda

Türkiye Büyük

Millet Meclisi Parti Grubunun da başkanıdır. Genel Başkan millet-

vekili değilse, meclis grubu yapacağı ilk toplantıda üyeleri arasın-

dan üye tam sayısının salt çoğunluğu ile bir Grup Başkanı seçer. İlk

iki turda salt çoğunluk sağlanamadığı takdirde, üçüncü turda en

fazla oyu alan seçilmiş olur.

Grup Yönetim Kurulu, başkan ve başkan vekilleri dahil en az

10 üyeden oluşur. Türkiye Büyük Millet Meclisi Parti Grubu, Grup

Başkanına yardımcı olmak üzere üyeleri arasından yeteri kadar

başkan vekili ile asıl ve yedek Grup Yönetim Kurulu üyelerini se-

çer. Grup başkan vekilleri ve grup yönetim kurulu üye sayılarını

belirlemeye parti grubu yetkilidir.

Grup Başkanı ile Grup Yönetim Kurulu üyeleri ve başkan vekil-

leri her yasama yılının başında o yasama yılı için seçilir. Üyeliklerde boşalma olması halinde, yedekler sıra ile çağrılarak kurul tamamlanır. Başkan ve başkan vekilliklerinde boşalma olması durumunda bu görevler için yeni seçim yapılır. Genel Başkan dışında Merkez Yönetim Kurulu üyeleri, partinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Parti Grubu Yönetim, Disiplin ve Denetim kurullarının asıl ve yedek üyeliklerinde ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanında görev alamaz. Seçime ilişkin diğer usul ve esaslar Grup İç Yönetmeliği'nde gösterilir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Grup Disiplin Kurulu Madde 84- Grup Disiplin Kurulu, milletvekillerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi ve grup çalışmalarına ilişkin faaliyetlerindeki fiil ve eylemleri nedeniyle yapılacak takibatta, birinci derecede disiplin karar merci olarak görev yapmak üzere, parti grubunca kendi üyeleri arasından seçtikleri 5 asıl, 3 yedek üyeden meydana gelir. Bu

kurul ayrıca yürütme işleri için bir başkan, bir başkan yardımcısı, bir de sekreter seçer. Disiplin Kurulu, üye tam sayısının en az üçte iki çoğunluğu ile toplanır, kararlarını gizli oyla ve mevcudun çoğunluğu ile alır. Ancak, Gruptan kesin çıkarma cezaları için üye tam sayısının çoğunluğunun kararı gereklidir. Milletvekilleri hakkındaki disiplin takibatının şekli, usul ve esasları ile kovuşturmayı gerektiren haller, disiplin cezaları ve itiraz usulleri, bu Tüzük hükümleri saklı kalmak kaydıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Grup İç Yönetmeliğinde belirtilir.

Grup Üyelerinin Uyması Gereken Esaslar
Madde 85- Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Meclis çalışmalarında; partinin ilkelerine, programına ve Parti Grup ve Büyük Kongre kararlarına uymak ve bunları desteklemek, geçerli mazeretleri olmadıkça Meclis Genel Kurulu ve grup çalışmaları ile komisyon çalışmalarına katılmak zorundadırlar.

Grupta Gizli Oylama

Madde 86- Grup Genel Kurulunda seçimlere ait oylamalar ile milletvekillerini bağlayıcı nitelikteki konulara ilişkin kararların oylamaları gizli oyla yapılır.

Madde 87-

Anayasa ve İçtüzük hükümlerine aykırı olmamak üzere, parti politikaları doğrultusunda, Yürütmenin TBMM'deki iş ve işlemleriyle ilgili karar alma yetkisi Grup Genel Kuruluna aittir.

SEÇİMLERE KATILMA VE PARTİ

Seçimlere Katılma

Madde 88- Partinin her kademesindeki organı, her türlü seçi-

me katılmak için, Siyasi Partiler Kanununda ve Tüzükte gösteri-

len şartları yerine getirmekle yükümlüdürler.

Cumhurbaşkanı, milletvekili genel seçimleri ile mahalli idareler seçimleri ve ara seçimlere bütün yurt sathında

katılmamak kararını, ancak Merkez Yönetim Kurulu verebilir. İlgili mevzuat uyarınca seçimlere ittifak ve işbirliği yaparak katılmaya Merkez Yönetim Kurulu yetkilidir.

Aday Tespiti

Madde 89- Türkiye hareket partisi milletvekili adayları ile

bunların listelerdeki sıraları,

- a. Merkez adaylığı,
- b. Merkez yoklaması,
- c. Teşkilât yoklaması,
- d. Ön seçim,

usullerinden birisi, birkaçı veya tamamının bir arada veya ayrı

ayrı uygulanması ve Siyasi Partiler Kanununun ilgili hükümlerine

uyulması suretiyle tespit edilir. Hangi seçim çevresinde, hangi usu-

lün tatbik edileceğine Merkez Yönetim Kurulu karar verir.

Merkez Adaylığı

Madde 90- Merkez adayları, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye

tam sayısının yüzde beşini aşmamak ve ilini, seçim çevresini, aday

listesindeki sırasını, ön seçim veya diğer aday
yoklama usullerinin
yapılma tarihinden en az on gün önce Yüksek
Seçim Kuruluna bil-
dirmek şartıyla Genel Başkan tarafından tespit edilir.
Genel Başkan,
merkez adayı tespit ve sıralamasında lüzum görürse
ilgili teşkilât
kademelerinin görüşünü de alır.

Merkez Yoklaması
Madde 91- Bir seçim çevresinde Parti teşkilâtı
bulunmaması, tek
aday olması, herhangi bir nedenle o seçim
çevresinde ön seçim ya-
pılmasının mümkün olmadığı için ilçe seçim kurulu
başkanlığınca
bildirilmesi veya yapılan ön seçimlerin yetkili seçim
kurulunca ip-
tal edilmesi hâllerinde ve Merkez Yönetim
Kurulunun lüzum gör-
düğü sair hâllerde, Parti adaylarının Merkez
Yönetim Kurulunca
tespit edilmesi, merkez yoklaması olarak ifade edilir.
Merkez yoklaması yapılacak seçim çevreleri Merkez
Yönetim
Kurulunca tespit edilir. Merkez Yönetim Kurulu,
bütün seçim çev-

relerinde merkez yoklaması kararı alabileceği gibi, lüzum gördüğü seçim çevrelerinde de merkez yoklamasına karar verebilir.

Teşkilât Yoklaması

Madde 92- Merkez Yönetim Kurulunun teşkilât yoklaması için

karar verdiği seçim çevresinde, aday tespiti-
ne yönelik olarak ya-

pılan yoklama usulüdür. Teşkilât yoklaması il
başkanı, il yönetim

kurulu asıl üyeleri, il disiplin kurulu başkanı ile o il
çevresindeki

ilçe başkanlarından oluşan kurul tarafından yetkili
ilçe seçim kuru-

lunun gözetiminde gizli oy açık tasnif esasına göre
yapılır.

Teşkilât yoklamasında oy kullanacak teşkilât
yetkililerini göste-

rir listeler, teşkilât yoklamasının yapılacağı tarihten
en az 30 gün

önce ilçe seçim kurullarına yazı ile bildirilir.

Kesinleşen listeler yok-

lama tarihinden en az 25 gün önce Parti ve ilçe
seçim kurulu binala-

rı önüne asılmak suretiyle ilân edilir.

Ön Seçim

Madde 93- Merkez Yönetim Kurulunca ön seçim yapılmasına karar verilen seçim çevresinde Partiye kayıtlı bütün üyelerin katılması ile seçim yapılır. Seçimlerde oy kullanabilecek partili üyelerin listeleri, ön seçimlerden en az 30 gün önce ilçe seçim kurullarına kayıt defteriyle birlikte verilir. Kesinleşen listeler, ön seçimden 25 gün önce Parti ve ilçe seçim kurulu binaları önüne asılır. Ön seçimde yetkili ilçe seçim kurulunun gözetiminde gizli oy açık tasnif usulü uygulanır. Genel seçimler için kabul edilen seçim çevresi, ön seçim için de esas alınır. Adayların eşit oy almaları hâlinde hangisinin bir üst sırada yer alacağına Merkez Yönetim Kurulu karar verir.

Adaylığa Müracaat ve İzin

Madde 94- Milletvekili seçimlerinde Partiden aday olmak isteyenler süresi içinde gerekli evrakları ile birlikte yazılı olarak Parti Genel Merkezine müracaat ederler. Yapılan müracaatlar Başkanlık

Divanınca, yapılacak araştırma ve inceleme sonucuna göre değerlendirilir. Başkanlık Divanı değerlendirme sonuçları Merkez Yönetim Kurulunda görüşülerek durumları uygun görülenlerin aday yoklamalarına katılmalarına izin verilir. Aday adaylarıyla ilgili inceleme, araştırma, değerlendirme veya gerek görülmesi halinde görüşme yapmak üzere Genel Merkezde; Genel Başkan tarafından belirlenecek üyelerden oluşan komisyon kurulabilir. Komisyon raporu Başkanlık Divanı değerlendirmesinde dikkate alınır. İl ve ilçelerin yönetim kurulu başkan ve üyesi olanlardan görev yaptıkları yerden milletvekilliği ve mahalli idareler seçimlerinde herhangi bir görev için aday aday olmak isteyenlerin, Merkez Yönetim Kurulu tarafından seçim takvimi de dikkate alınarak belirlenen tarihe kadar görevlerinden istifaları zorunludur.

Adaylığı Kabul Edilmeyecek Olanlar

Madde 95- Parti yetkili kurullarınca haklarında kesin çıkarma

kararı verilenler ve diğer partilerden herhangi birine adaylık baş-

vurusunda bulunanlar ile il ve ilçe yönetim kurulu başkan ve üyesi

oldukları ve görev yaptıkları yerden aday adayı olmak istedikleri

hâlde Merkez Yönetim kurulu tarafından

belirlenecek olan tarihe

kadar bu görevlerinden ayrılmayanların, seçimlere ilişkin olarak

Partiye yaptıkları adaylık müracaatları herhangi bir incelemeye tâbi

tutulmadan reddedilir.

Mahalli Seçimler

Madde 96- Mahalli idare seçimlerinde adayların tespitinde, mil-

letvekili aday tespiti için öngörülen usullerden biri uygulanır. Bu

usullerden hangisinin uygulanacağına karar verme yetkisi Merkez

Yönetim Kurulundur.

Büyükşehir ve il belediye başkanlığına aday olmak isteyenlerin

aday yoklamalarına katılabilmeleri, Merkez Yönetim Kurulunun

tasvibine bağlıdır.

İlçe ve belde merkezleri belediye başkanlığına aday olmak iste-
yenlerin aday yoklamalarına katılabilmeleri, ilçe yönetim kurulu-
nun mütalâası alınmak kaydıyla il yönetim kurulunun yetkisinde-
dir.

Merkez Yönetim Kurulu, il yönetim kurulunun aday yoklama-

larına katılmaya ilişkin kararlarını değiştirebilir.

Merkez Yönetim

Kurulunun bu kararı kesindir.

İl genel meclisi ve belediye meclis üyeliği için

Partiye müracaat

edenlerin aday adaylığı Partiye üye olsun olmasın, il yönetim kuru-

lunun tasvibine bağlıdır. Merkez Yönetim Kurulu bu kararı değiştire-

bilir. Merkez Yönetim Kurulunun bu kararı kesindir.

Belediye başkanlığı ile belediye ve il genel meclisi üyeliklerine,

görev yaptığı yerden aday adayı olacak il ve ilçe başkanları ve yö-

netim kurulu üyelerinin adaylık başvurusundan önce

Merkez Yönetim Kurulunca belirlenen süre içinde

görevlerinden istifa etmele-

ri gerekmektedir.

Belediye ve il genel meclisi üyeliklerine aday olup söz konusu meclislerin üyeliklerine seçilenlerin, seçim tarihini takip eden 15 gün içerisinde Partideki görevlerinden istifa etmeleri gerekir. İstifa etmemişlerse 15'inci günün sonunda herhangi bir işleme gerek kalmaksızın bu görevlerden istifa etmiş sayılırlar. Mahalli idareler seçimlerinde aday adayları arasından belediye başkanlığı için bir, belediye meclisi için üye sayısı kadar il genel meclisi üyeliklerine ise seçim çevresi için teşkil olunan sayıda asıl ve yedek üye ayrı ayrı belirlenir. Merkez Yönetim Kurulu mahalli idare seçimlerinde hangi usule karar vermiş ise bunu, kanuni süreleri dikkate alarak önceden ilgili teşkilatlara ve yetkili mercilere bildirir. Merkez adaylığı ile merkez yoklaması dışındaki aday tespitleri yargı denetim ve gözetiminde yapılır. Merkez Yönetim Kurulunun mahalli seçimlerdeki aday tespitlerinde ön seçim usulüne karar verdiği yerlerde, ön seçimde oy kulla-

nacak partili üye listeleri, teşkilât yoklaması usulüne karar verdiği yerlerde ise oy kullanacak teşkilât yetkililerini gösterir listeler, ön seçimlerden en az 30 gün önce ilçe seçim kurullarına üye kayıt defteri ve gerekli diğer belgelerle birlikte bildirilir. Kesinleşen listeler, ön seçimden 25 gün önce parti ve ilçe seçim kurulu binaları önüne asılır.

Seçim İşleri Yönetmeliği

Madde 97- Türkiye Büyük Millet Meclisi ve mahalli idareler seçimlerinde adaylığa müracaatın şekil ve şartları, milletvekilliği, belediye başkanlığı, belediye meclis üyeliği ve il genel meclis üyeliği için aday tespitlerinin usul ve esasları ile seçimlerle ilgili sair konular, Tüzük hükümleri saklı kalmak kaydıyla hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

İLİŞKİLERİ

PARTİ VE YÜRÜTME

Cumhurbaşkanı

Adayı

Madde 98- Seçimlerde Parti'nin Cumhurbaşkanı adayını belirleme, cumhurbaşkanı adayı çıkarmama yahut bir başka adayı desteklemeye Merkez

Yönetim Kurulu yetkilidir.

Kabinede Görev

Alacak Merkez Yönetim Kurulu Üyeleri

Madde 99- Kabinede görev alacak Merkez Yönetim Kurulu üye sayısı, Kabine üye sayısının yarısını geçemez.

Kabinenin Tespiti

Madde 100- Cumhurbaşkanı seçilen Parti üyesi Anayasa'nın ilgili hükmü uyarınca kabinesini oluşturur. Parti grubunda ve Parti organlarında kabinenin oluşumu konusunda karar alınamaz.

KAYITLAR, DEFTERLER VE MALİ HÜKÜMLER

Kayıt ve Defterler

Madde 101- Parti Genel Merkezi ile il ve ilçe teşkilâtlarında aşağıdaki defterler tutulur.

1. Üye kayıt defteri,
2. Karar defteri,
3. Kongre karar defteri,
4. Gelen ve giden evrak defteri,
5. Gelir ve gider defteri,
6. Demirbaş defteri,

Defterlerin kaç sayfadan ibaret olduğu ve bütün sayfaları ayrı

ayrı olmak üzere, teşkilâtın bulunduğu yerdeki ilgili seçim kurulu

başkanlığınca mühürlenerek tasdik edilir.

1. Üye Kayıt Defteri: Mahalle ve köy esasına göre partili üyelerin

kaydedildiği defterdir.

2. Karar Defteri: İlgili teşkilât kademesi yönetim kurulunun almış oldukları kararların tarih ve sayı numarasına göre müteselsil olarak kaydedildiği defterdir. Kararlar, oylamaya katılan üyeler tarafından imzalanır. Alınan karara muhalif olan üyeler, muhalefet şerhlerini gerekçeleri ile birlikte yazarak karar defterini imzalarlar.

3. Kongre Karar Defteri: Kongrece alınan kararlar ile kongre tutanaklarının özetlenerek yazıldığı defterdir. Başkanlık Divanı üyelerince imzalanır.

4. Gelen ve Giden Evrak Defteri: Teşkilât kademelerine ait bütün yazışmaların tarih ve sayı numarası ile kaydedildiği defterdir.

Gelen evrakın asılları ile giden evrakın suretleri aynı düzenle bu amaçla oluşturulan arşivde saklanır.

5. Gelir ve Gider Defteri: Parti adına elde edilen gelirlerin ne şekilde elde edildiği ve harcandığını, evrak tarih ve sayısı ile belgeleri belirtilerek birlikte gösterildiği defterdir.

6. Demirbaş Defteri: Partiye alınan ve sarf malzemesi niteliğinde olmayan dayanıklı malların kaydedildiği defterdir. Partiye emanet olarak kullanılmak üzere verilen eşyalar bu deftere ayrıca kaydedilir ve iade edildiği takdirde listeden kaydı düşülür. Partiye ait demirbaşların eskime ve yıpranma nedeniyle kullanılmaz hâle gelmesi durumunda, ilgili yönetim kurulu tarafından düzenlenecek bir rapor ile kayıttan düşürülmeleri sağlanır. Yukarıda sözü edilen defterlerin dışında, parti organlarınca fayda ve lüzum görülen başkaca defterler de tutulabilir. Söz konusu defterlere ait bilgiler ayrıca elektronik ortamda da tutulur.

Mali Hükümler

Madde 102- Partinin gelirleri, amacına aykırı olamaz. Bu gelirler;

1. Parti üyelerinden alınan ve elli lirayı geçmeyen giriş aidatı,
2. Yıllık en az altmış ve en çok yüz yirmi lira arasında değişen üyelik aidatı,

3. Partili milletvekillerinden alınacak milletvekili aidatı,

4. Milletvekilliği, belediye başkanlığı, il genel meclisi ve belediye

meclisi üyeliği aday adaylarından alınacak ve tutarı Merkez Yöne-

tim Kurulunca tespit edilecek özel aidat,

5. Parti bayrağı, flaması, rozeti ve benzeri rumuzların satış gelirleri,

6. Parti tarafından hazırlanan yazılı, görsel ve işitsel her türlü

yayınlarının satış bedelleri ile üye kimlik kartları için alınan gider

karşılıklarından ve parti defter, makbuz ve kağıtlarının sağlanması

karşılığında alınan paralar,

7. Parti tarafından tertiplenecek her türlü sosyal ve kültürel faa-

liyetlerden elde edilecek gelirler,

8. Parti mal varlığından elde edilecek gelirler,

9. Siyasi Partiler Kanunu'na uygun olmak kaydıyla çeşitli kişi ve

kuruluşların makbuz karşılığı yaptıkları bağışlar,

10. Devletçe yapılacak yardımlarından oluşur.

11. Üyelerin gerekli görülmesi halinde partinin kira giderlerin eşit bir şekilde karşılanması.

Parti üyesi, vermeyi taahhüt ettiği aidatın tutarını

Siyasi Partiler

Kanunu'na ve Tüzüğe uygun olmak şartıyla, kayıtlı bulunduğu teş-

kilât kademesine yazılı olarak bildirmek suretiyle artırabilir.

Aidatı tahsile yetkili teşkilât kademesinin yönetim kurulu, Parti

üyesinin vermeyi kabul ettiği miktardaki aidatı ödeyemeyecek du-

rumda olduğunu tespit eder ise, aidat miktarını asgari hadde indi-

receği gibi tamamen de kaldırabilir.

Parti üyesinin, aidatının bir kısmını veya tamamını ödememiş

olması, kongrelerde oy kullanmasını veya delege seçilmesini hiçbir

şekilde engellemez ve borçlu olması Partiden çıkarılmasına sebep

teşkil etmez.

Anayasa Mahkemesinin denetiminden geçerek ibra edilen yıllık

mali tablo, partinin resmi internet sitesinde ilan edilir.

Milletvekilliği Aidatı

Madde 103- Partiye mensup Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin ödeyeceği milletvekili aidatının tutarı ve Grup ile Genel Merkez arasında ne şekilde dağıtılacağı Parti Meclis Grubunda karara bağlanır. Ancak, bu aidatın yıllık tutarı milletvekili maaşının net bir aylığını geçemez. Türkiye Büyük Millet Meclisinde grup kurulumaması hâlinde ödenecek aidat miktarını Merkez Yönetim Kurulu tespit eder.

Satış Bedelleri

Madde 104- Bu Tüzüğün 102'nci maddesinin 5'inci ve 6'ncı

bentlerinde yer alan satış bedellerini Merkez Yönetim Kurulu tespit

eder. Düzenlenecek diğer faaliyetler ile ilgili değer ve fiyatlar ise,

Genel Merkezce yapılanlar için Genel Sekreter, il ve ilçe teşkilâtı

tarafından yapılanlar için ise ilgili yönetim kurulu marifetiyle tespit edilir.

Bağışlar

Madde 105- Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, işçi

ve işveren sendikaları ile bunların üst kuruluşları, dernekler, vakıflar ve kooperatifler kendi özel kanunlarına uymak şartıyla Partiye maddi yardım ve bağışta bulunabilirler. Partiye gerçek ve tüzel kişiler tarafından aynı yıl içerisinde Siyasi Partiler Kanununun 66'ncı ve Ek 6'ncı maddesinde öngörülen miktarı geçmemek üzere aynı veya nakdi bağış yapılabilir. Parti, yabancı devletlerden, milletler arası kuruluşlardan, yabancı uyruklu kişilerden ve Siyasi Partiler Kanunu'nun 66'ncı maddesinde yazılı genel ve katma bütçeli resmi kurum ve kuruluşlardan, mahalli idarelerden, muhtarlıklardan, özel kanunla ve özel kanuna dayanılarak kurulmuş bankalardan ve sermayesinin bir kısmı devlete ait müesseseselerden hiçbir suretle aynı ve nakdi bağış ve yardım alamaz. Bu kuruluşlardan mal ve hakların belgesiz olarak kullanılması ve bağışlanması kabul edilemez.

Gayrimenkul Alımı

Madde 106- Partinin maksadına uygun gayrimenkul alım, satım,

devir ve ferağına Merkez Yönetim Kurulu yetkilidir.
Parti, maksadı dışında gayrimenkul iktisap edemez.

Partinin

gayesi içinde olmak şartıyla iktisap ettiği
gayrimenkullerden gelir
elde edilebilir.

Ticari Faaliyet, Kredi ve Borç Alma Yasağı

Madde 107- Parti, ticari faaliyette bulunamaz. Parti
adına hiçbir

surette, hiçbir yerden ve hiçbir kimseden dolaylı ve
dolaysız kredi

ve borç alınamaz. Ancak, ihtiyaç duyulan hâllerde
Siyasi Partiler

Kanunu'nun 66'ncı maddesinin 1'inci ve 3'üncü
fıkralarında gös-

terilenler dışında kalan gerçek ve tüzel kişilerden
kredi ve ipotek

karşılığı mal satın alınabilir.

Kredi ve Borç Verme Yasağı

Madde 108- Parti adına üyelere ve diğer gerçek ya
da tüzel kişi-

lere hiçbir şekilde kredi ve borç verilemez.

Gelir Makbuzları

Madde 109- Partinin bütün gelirleri, parti adına elde
edilir.

Partinin bütün kademelerince sağlanan gelirler

Merkez Yönetim

Kurulunca bastırılacak makbuzlar karşılığında alınır.

Parti teşkilât

kademelerine gönderilecek gelir makbuzlarının

kayıtları, sıra ve

seri numaralarına göre Parti Genel Merkezince tutulur.

Parti teşkilât kademeleri aldıkları ve kullandıkları makbuzlar

dolayısıyla mali sorumluluk taşırlar.

Sağlanan gelirin miktarı, sağlandığı kişinin adı, soyadı ve adresi

ile makbuzu düzenleyeninin adı, soyadı ve imzası dip koçan ve kesi-

len kısımda yer alır.

Makbuzların asıl kısımları ile dip koçanlarında aynı sıra ve seri

numarası bulunur. Makbuz dip koçanlarının

saklanma süresi, Ana-

yasa Mahkemesinin ilk incelemeye ilişkin kararının partiye bildiri-

liş tarihinden itibaren 5 yıldır.

Giderlerin Yapılmasında Usul

Madde 110- Partinin giderleri amaçlarına aykırı olamaz. Partinin

bütün giderleri parti tüzel kişiliği adına yapılır. Siyasi Partiler Ka-

nununun 70'inci ve Ek 6'ncı maddesine göre belirlenen tutara kadar yapılan harcamaların makbuz veya fatura ile tevsiki mecburi değil-
dir. Ancak, bütün harcamaların Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen yetkili kurul ve makamın kararına dayanması şarttır. Şu kadar ki yetkili kurulca onaylanan bütçede ön görülmüş olmak kaydıyla bu fıkraya göre tevsiki mecbur olmayan harcamalar ile genel tarife-ye bağlı giderler için ayrıca karar almaya gerek yoktur. Giderlere ait belgelerin saklanma süresi, özel kanunlarda gösterilen daha uzun süreye ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, kesin hesaba ilişkin Anayasa Mahkemesinin ilk inceleme kararının partiye bildirme tarihinden itibaren beş yıldır. İlçe teşkilâtının gelir, gider ve harcamaları azami beş ay içinde il yönetim kurulunca, il teşkilâtının gelir, gider ve harcamaları ise azami altı ay içinde Merkez Yönetim Kurulunca incelenir.

Mali Sorumluluk

Madde 111- Partinin yapacağı giderler, sözleşmeler ve girişeceği taahhütler, Parti tüzel kişiliği adına; Genel Merkezde Merkez Yönetim Kurulu, illerde il yönetim kurulu, ilçelerde ilçe yönetim kurulu veya bu kurullar tarafından yetkili kılınan kişilerce yapılır. Genel Merkez ile il ve ilçelerde parti tüzel kişiliği adına sözleşme yapılması ve taahhüt altına girilmesine ilişkin usul ve esaslar Merkez Yönetim Kurulunca tespit edilir. Bu esaslara aykırı olarak yahut Merkez Yönetim Kurulunca yetki verilmediği veya bu kurul tarafından sonradan alınan bir kararla onaylanmadığı takdirde, Partinin teşkilât kademelerinin yaptıkları sözleşme ve giriştikleri yükümlülüklerden dolayı, Parti tüzel kişiliği hiçbir suretle sorumlu tutulamaz; Merkez Yönetim Kurulu, Genel Başkan veya Parti tüzel kişiliği aleyhinde takipte bulunulamaz.

Bu takdirde sorumluluk, sözleşmeyi yapan veya yükümlülük altına

giren kişi veya kişilere aittir.

Bütçe ve Kesin Hesap

Madde 112- Partinin hesapları, bilanço esasına göre düzenlenir.

Her takvim yılına ait bütçe ve kesin hesabın

hazırlanması ile gelir,

gider ve diğer muhasebe işlemlerine ilişkin usul ve esaslar ayrıca

düzenlenecek Muhasebe Yönetmeliği'nde belirtilir.

Partinin Genel Merkezi, bağlı ilçelerini de kapsamak üzere il yö-

netim kurulları ayrı ayrı her takvim yılı başında gelir ve gider tah-

minlerini içeren yıllık bir bütçe hazırlarlar. İl

teşkilâtları hazırladık-

ları bütçeyi ait olduğu takvim yılından önceki yılın Ekim ayı sonuna

kadar Genel Merkeze gönderirler. İl ve ilçe teşkilât kademelerine

ilişkin bütçeler, Genel Merkezin bütçesi ile birleştirilir ve Aralık ayı

sonuna kadar Merkez Yönetim Kurulunca

incelenerek karara bağlanılır.

İl yönetim kurulları, bağlı ilçeleri de içine almak üzere her bütçe yılını takip eden Nisan ayı sonuna kadar, bir evvelki yıla ait uygu-
lama sonuçlarını gösteren kesin hesabı hazırlayarak Genel Merkeze gönderirler. Kesin hesap cetvelleri ilgili bulundukları bütçenin iç bölüm ve maddelerine uygun olarak düzenlenir. Her teşkilât kademesi aynı hesap döneminde edindiği taşınmaz ve değeri Siyasi Partiler Kanununun 74'üncü maddesinde belirtilen tutarı aşan taşınır mallar, menkul kıymetler ve her türlü hakları bir liste olarak edinim tarihi ve finansman kaynağını belirtmek suretiyle kesin hesap cetveline ekler. İl yönetim kurullarından gönderilenler ile Genel Merkeze ait olan kesin hesap cetvelleri Merkez Yönetim Kurulunca yapılan incelenmeyi müteakip son şeklini alır ve karara bağlanır.

Tüzük ile ek hükümler

Partinin Feshi

Madde 113- Büyük Kongre, toplantı yeter sayısının salt çoğunluğu ile partinin feshine karar verebilir. Böyle bir kararın alınabilmesi için teklifin, üye tam sayısının üçte biri veya Merkez Yönetim Kurulunca yapılması gerekir. Fesih hâlinde partinin menkul ve gayrimenkullerinin tasfiye şekli, Büyük Kongre kararında gösterilir. Yönetmelik ve Genelge

Madde 114- Bu Tüzükte yer alan çeşitli konularda yönetmelik çıkarmaya Merkez Yönetim Kurulu, genelge ve benzeri talimatlar yayımlamaya Genel Başkan yetkilidir. Genel Başkan bu yetkiyi gerektiğinde Başkanlık Divanı üyelerine devredebilir. Tüzüğün Değiştirilmesi

Madde 115- Büyük Kongre, Siyasi Partiler Kanunu ve Tüzük hükümlerine uymak suretiyle Parti Tüzüğünde kısmen veya tamamen değişiklik yapabilir.

SON HÜKÜMLER

Görevlilerin İlgili Mercilere Bildirimi

Madde 116- Parti kongreleri hariç olmak üzere her kademedeki Parti organında, bu Tüzükte gösterilen bir göreve getirilenlerin ad ve soyadları, doğum yeri ve tarihleri, meslek ve sanatları, ikametgâhları ve nüfus cüzdanı örnekleri, mahallin en büyük mülki amirine seçim veya atamayı takip eden 15 gün içerisinde bir yazı ile bildirilir. Merkez organlarında görev alanlarla ilgili bilgi ve belgeler de aynı süre içerisinde doğrudan İçişleri Bakanlığına ve Cumhuriyet Başsavcılığına verilir.

Uygulanacak Diğer Hükümler

Madde 117- Bu Tüzükte yer almayan hususlarda Siyasi Partiler

Kanunu, seçim kanunları ile genel hükümler uygulanır.

Madde 118- genel başkan partinin iyiliğini için olan durumlarda kurultay gitmeden görevine devam edebilir.

Geçici Madde 1- Bu Tüzük uyarınca, üye sayısında azalma olan

belde, ilçe ve il teşkilâtında yer alan kurullardaki üyeler, ilgili kade-

menin yapacağı ilk kongreye kadar görevlerine devam ederler. Üye sayısında artış yapılan kurullardaki boş üyelikler ise sırasıyla yedek üyelere tamamlanır.

